

ΗΘΙΚΟΘΡΗΣΚΕΥΤΙΚΟΝ ΔΕΚΑΠΕΝΘΗΜΕΡΟΝ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΝ

ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ

Γ. Κ. ΦΡΑΝΤΖΕΣΚΑΚΙΣ

Πτυχ. Ιερέως ἐν ΒΑΜΩ Κρήτης

ΝΕΑ ΖΩΗ

ΣΥΝΔΡΟΜΗ ΕΤΗΣΙΑ

Εσωτερικοῦ Δρχ. 25

«Τὸ γράμμα ἀποκτείνει, τὸ δὲ πνεῦμα ζῶοποιεῖ» (Β' Κορ. γ'. 6'.)

"ΘΡΗΣΚΕΙΑ ΚΑΙ ΦΙΛΟΣΟΦΙΑ,

Ἐπιτρέπεται τὸ φιλοσοφεῖν παντὶ τῷ ἐφιεμένῳ γνώσεως, διότι ὁ θεόπλαστος λογικὸς ἄνθρωπος κατὰ τὸν τηλέκλυτον καὶ τηλένδοξον πρόγονον ἡμῶν Ἀριστοτέλην φύσει τοῦ εἰδέναιδρῆται καὶ «Ἐρευνᾶτε τὰς Γραφὰς», λέγει ὁ Σωτὴρ ἡμῶν θεάνθρωπος. Ὁ δὲ ἐρίφρων καὶ σοφὸς Σολομὼν λέγει: «Τιμῆσατε σοφίαν, ἵνα εἰς τὸν αἰῶνα βασιλεύσητε».

Ἀλλὰ φιλοσοφεῖν εἶναι νοητικὴ ὁδοιπορία, κίνησις τοῦ πνεύματος προϋποθέτουσα 1ον) τὴν ἀρχὴν ὅθεν τις ἐκκινεῖ νοῶν καὶ ἐρευνῶν 2ον) τὸ τέλος εἰς ὃ κατευθύνεται νοῶν κατ' ἐρευνῶν 3ον) τὴν ὁδὸν τὴν ἄγουσαν εἰς τὸ τέλος τὴν διάνοιαν ἀπὸ τῆς ἀρχῆς τοῦ νοεῖν καὶ ἐρευνᾶν. Ἐντὸς τῶν τριῶν τούτων σημείων πρέπει νὰ κινήται ἡ νόησις ἵνα ὕγιως φιλοσοφῇ, διότι διὰ τῶν σημείων τούτων θηρεύεται ἡ ἀλήθεια καὶ ἐνευρίσκεται ἄλλως ἢ ἀφεγγῆς καὶ ζοφώδης πλάνη εἶναι ἀνέκφυκτος. Ἐὰν λοιπὸν, φίλε ἀναγνώστα τῆς ἡμῶν ἀγαπητῆς καὶ ἐθνωφελεστάτης «ΝΕΑΣ ΖΩΗΣ» φιλοσοφῆς διαγινώσκων τὰ σημεία ταῦτα τῆς νοητικῆς κινήσεως θὰ διέλθῃς τὸν σκοτεινὸν τῆς ἀγνοίας λαβύρινθον ἀβλαβῶς, θὰ ἀποφύγῃς τὸν μινώταυρον τῆς πολυτραχίλου λιπαρᾶς πλάνης, καὶ δὲν θὰ καταφαγωθῇς ὑπ' αὐτοῦ, καὶ θὰ ἀνεύρῃς τὴν ἀξιέραστον καὶ μακαριουργὸν ἀλήθειαν, ἣν ποθεῖ ὅγνη ψυχὴ, φιλόσοφος, ἀπηλλαγμένη ἐγωῖσμοῦ καὶ παθῶν ἀλόγων, ἔχουσα σταυρὸν εἰς τὰ πάθη τῆς φύσει φθαρτῆς καὶ θνητῆς σκωληκοβρώτου σαρκὸς καὶ τῆς ματαιότητος.

Τὸ ὄνομα δὲ Φιλοσοφία σημαίνει τὴν σπουδαιότεραν καὶ ὑψηλότεραν ἐν τοῖς ἀνθρώποις Ἐπιστήμην, εἰς ἣν οἱ ἐφιεμένοι γνώσεως ἐξοχοὶ νόες ἀνίστανται, τὴν πλατυτέραν καὶ βαθυτέραν γνῶσιν τῶν ὄντων καὶ ἡμῶν αὐτῶν καὶ τὴν μᾶλλον ἐνδιαφερόσαν καὶ πᾶς ὅστις τὸ ὄνομα τοῦτο ἀκούει, ἐννοεῖ σοφίαν καὶ γνῶσιν τοὺς πολλοὺς τῶν ἀνθρώπων λαμβάνουσαν, καὶ τὸν φιλόσοφον ὑπολαμβάνει πολλῶν ἄλλων ὑπερέχοντα κατὰ τὸ νοεῖν καὶ γινώσκειν καὶ κρίνειν τὸ ἀληθὲς περὶ παντός ἐπιστητοῦ πράγματος. Τὴν κοινὴν ταύτην περὶ τῆς Φιλοσοφίας ὑπόληψιν καὶ ὁ πολυμαθέστατος Μακεδὼν Ἀριστοτέ-

λης ἐν τοῖς Μεταφυσικοῖς ἐκφραζόμενος λέγει.

«Ἐπολαμδύνομεν δὲ πρῶτον μὲν ἐπιστήσθαι πάντα τὸν σοφὸν ὡς ἐνδέχεται, μὴ κατ' ἐκκαστον ἔχοντα ἐπιστήμην αὐτῶν εἶτα τὸν τὰ χλεπὲ γινώσκει δυνάμενον καὶ μὴ ράδιον ἀνθρώπῳ γινώσκειν τοῦτον σοφόν» ἐπεὶ τὸν ἰκρεβέστερον καὶ τὸν διδασκαλικώτερον τῶν αἰτίων σοφώτερον εἶναι περὶ πᾶσαν ἐπιστήμην καὶ τῶν ἐπιστητῶν δὲ τὴν αὐτῆς ἕνεκεν καὶ τοῦ εἰδέναι χάριν αἰρετὴν οὖσαν μᾶλλον εἶναι σοφίαν ἢ τὴν τῶν ἀποδαιμόνων ἕνεκεν, καὶ τὴν ἀρχικωτέραν τῆς ὑπηρετουσῆς μᾶλλον εἶναι σοφίαν οὐ γὰρ δεῖν ἐπιτάττεσθαι τὸν σοφόν, ἀλλ' ἐπιτάττειν, καὶ οἱ τοῦτον ἐτέρῳ πείθεσθαι ἀλλὰ τούτῳ τὸν ἥττον σοφόν.» Τοιαύτης λοιπὸν ἐξόχου ὑπολήψεως περὶ τῆς φιλοσοφίας ὑπαρχούσης, τοῖς φιλοτιμότερον καὶ φιλομαθέστερον διακειμένοις ἐγείρεται ἡ ἐπιθυμία τοῦ μυηθῆναι εἰς τὰ τῆς Φιλοσοφίας μυστήρια καὶ φιλοσόφους γενέσθαι καὶ φιλοσοφεῖν, περὶ τὴν σοφίαν καὶ τὴν γνῶσιν τῶν μεγάλων καὶ ὑψηλῶν σπουδάζοντας.

Ἀλλὰ φιλοσοφῶν κράτει καλῶς τὴν θέσδοτον Ἀγ. Γραφὴν, ὡς ὁ ἐρίγνωτος Θεσεὺς τὸν τῆς Ἀριάδνης μῖτον, καὶ ἔχε πᾶσαν εἰς Αὐτὴν ὑπόληψιν, ὡς εἰς λόγον Θεοῦ, καὶ γίνωσκε ὅτι ὅσοι ἐφιλοσόφησαν καταφρονήσαντες τῆς Ἀγ. Γραφῆς ὑπέπεσον εἰς πλάνας τερατωδεστάτας, διότι ἡ ἐφαντάσθησαν Θεὸν μηδεμίαν ἔχοντα σχέσιν πρὸς τὸν κόσμον καὶ τὸν ἄνθρωπον, Θεὸν ἐγωῖστην καὶ ἐστερημένον προνοίας καὶ ἀγάπης, ἡ ἐφαντάσθησαν Θεὸν συνταυτιζόμενον μετὰ τῆς ὕλης, ἡ ἐπλασαν ἐν τῇ φαντασίᾳ τῶν οἱ χιμαίροκλάσται καὶ μυθοποιοὶ καὶ ἀρλουμπισταί. — Θεὸν τὴν ὕλην, καὶ εἰς αὐτὴν ἀπέδωκαν ὅ,τι δικαίως κατηγορεῖται ἐπὶ τοῦ παντοῦρου καὶ παντάρχου Θεοῦ. Ἀπὸ τῶν παραπλανήσεων τούτων διαφυλάττει ἡμᾶς ἡ θεοδώρητος Ἀγ. Γραφή καὶ ἡ κατ' Αὐτὴν φιλοσοφία ἡ ἀποδεικνύουσα καὶ μαρτυροῦσα Θεὸν ποιητὴν τοῦ παντός, καὶ προνοητὴν καὶ κυβερνήτην, ἐκ τοῦ μὴ ὄντος δημιουργὸν τῶν κόσμων καὶ ἐν Λόγῳ καὶ Πνεύματι τελείῳ παραγαγόντα εἰς ὑπαρξιν τὰ ὄντα, κοσμοποιήσαντα καὶ διακυβερνῶν-

τα αὐτά. Ἡ Ἀγ. Γραφή διαστέλλει τὸ ἐν χρόνῳ γεγονὸς ἀπὸ τοῦ αἰεὶ ὄντος, τὸν κόσμον ἀπὸ τοῦ κοσμοπλάστου καὶ κοσμοποιοῦ Θεοῦ, τὸ δημιουργημὰ ἀπὸ τοῦ Δημιουργοῦ καὶ Παντεχνήμονος, λαλεῖ περὶ τῶν σχέσεων τοῦ Θεοῦ πρὸς τὸν κόσμον καὶ τὸν ἄνθρωπον, περὶ τῆς ἀγαθωτάτης προνοίας Αὐτοῦ καὶ τῆς ἀγάπης πρὸς τὸν ἄνθρωπον, περὶ ἀποκαλύψεως Αὐτοῦ καὶ ὑποδεικνύει εἰς ἡμᾶς τοὺς καλουμένους Ὀρθοδόξους Χριστιανούς—καὶ δὴ Ἑλληνας!—τὰς ἀρχὰς τὰς πρώτας τοῦ ὕψους φιλοσοφεῖν, ὅπως μὴ ἐν ἀγνοίᾳ τούτων φιλοσοφοῦντες ἐμπέσωμεν εἰς τὰς ζοφώδεις καὶ ἐρεβώδεις πλάνας τοῦ ἀλόγου θεισμοῦ, τοῦ παγγελάστου πανθεϊσμοῦ καὶ τοῦ ἐπαράτου καὶ ἐθνοκτόνου ὕλισμοῦ, καὶ ὡς σοφοὺς ἄνδρας ἐκλάβωμεν, ἀντὶ τοῦ ἐξόχου καὶ ἐνθέου Ἀποστόλου τῶν Ἑθνῶν καὶ ὑπερθαυμάστου Οὐρανοβάνομος Παύλου, καὶ τῆς τιμιωτάτης κορυφαίας τῶν θεολόγων ἀκρότητος Ἰωάννου τοῦ Εὐαγγελιστοῦ, καὶ τῆς χορείας τῶν ἐν Χριστῷ κοσμοκλύτων, κοσμοπλούτων καὶ κοσμοφρεγγῶν ἐρισέπτων Ἀποστόλων καὶ περιπύστων καὶ αἰωνοκλεῶν Ἀγίων καὶ βαθυνουστάτων καὶ πανθαυμάστων Φιλοσόφων Χριστιανῶν Ἑλλήνων Ὀρθοδόξων, ὡς τοῦ Βασιλείου, Γρηγορίου, Χρυσοστόμου, Ἀθανασίου, Διονυσίου, Ἰεροθέου, Ἰουστίνου (τοῦ Φιλοσόφου, Μάρτυρος), Κλήμεντος, Εὐσεβίου, Κυρίλλου, Γρηγορίου (Νεοκαισαρείας καὶ Νύσσης), Σωφρονίου, Νείλου, Μαξίμου, Ἰωάννου (τῆς Κλίμακος) Φωτίου, Θεοδωρήτου, Δαμασκηνοῦ (τοῦ Χρυσορρόα—) Ἰωσήφ καὶ Θεοδώρου (Στουδιτῶν), Γρηγορίου τοῦ Παλαμᾶ, Μάρκου (τοῦ Ἐφέσου) καὶ ἄπαντος τοῦ μεγακλεοῦς καὶ θεοφόρου χοροῦ τῶν ἐρικυδῶν καὶ ἐρισέπτων μακαρίων Πατέρων— τὸν Ἐβραῖον Σπινόζαν, τὸν Ἑγελον, τὸν Καρτέσιον, τὸν Κάντιον τὸν ἄθεον καὶ ἀντίχριστον Βολταίρον, τὸν Ρουσσώ, τοὺς θεομάχους, μισοχρίστους θεοεμπαικτάς καὶ δαιμονολήπτους Στράους, Ρενάν, Πίνγερ, Χάρτμαν, Σοπεργάουερ καὶ Σπένσερ, τοὺς ὕλιστὰς καὶ ἀσεβεῖς Βύχνερ, Χέκελ, Μολεσσόθ καὶ φρενοπαθεῖ Νίτσε, τὸν μυθοπλάστην πιθηκάνθρωπον καὶ θεωριοπλάστην τῆς ἐξελέξεως Ἀγγλον Δαρβίνον, τὸν ἐκφυλον, αὐταναίρετον αὐτοσυγκρουόμενον καὶ Χριστομάχον Τολστόη, καὶ τοὺς ὁμοίους αὐτοῖς θειστὰς, πανθειστὰς, ὀρθολογιστὰς, μασσόνους, καὶ ὕλιστὰς, Χιλιαστὰς καὶ πνευματιστὰς σατανασκινήτους, τοὺς πολεμικοὺς τούτους τῆς ὕψους γνώσεως τῆς Χριστιανικῆς καὶ τῆς ἐκ ταύτης ἐκπορευομένης εἰλικρινοῦς καὶ ἀληθοῦς ἠθικῆς.

Ζητῶν ζήτηι, καὶ παρ' ἐμοὶ οἶκει, λέγει ἡ πάνσεπτος Ἀγ. Γραφή. Ἦτοι φιλοσόφει, ἐρεῦνα, ἀλλὰ κρᾶται καλῶς τὰς ἀρχὰς τῆς ὕψους γνώσεως, εἰδὼς ὅτι τὸ ζήτημα τῶν ἀρχῶν εἶνε τὸ σπουδαιότατον καὶ μέγιστον, διότι ἐξ αὐτοῦ ἐξαρτᾶται ἡ εἰς τὴν γνῶσιν

ὀρθῇ πρόδοις καὶ τὸ ἀγαθὸν τέλος, εἰς ὃ φιλοσοφούντες ἀφικνούμεθα. Διὸ καὶ οἱ ὄντως σοφοὶ ἡμῶν πρόγονοι ὀρθῶς ἐδογματίζον λέγοντες «ἀρχῆς καλῆς κάλλιστον καὶ τέλος, καὶ κακῆς ἀρχῆς, καὶ τέλος κάκιστον.» Ὅλοι οἱ φιλοσοφῆσαντες ἀνευ τῆς ἐπιγνώσεως ἀρχῶν ὕψους ἐπλανήθησαν, ἐκτίσαν, οὐχὶ ἐπὶ τῆς πέτρας, ἀλλ' ἐπὶ τῆς ἄμμου, καὶ διὰ τοῦτο τὰ φιλοσοφικὰ συστήματα αὐτῶν κατέστησαν ἀλληλαναίρετα καὶ ἀλληλοσυγκρουόμενα. Ἀλλ' ὅσοι φιλοσοφοῦσι κατὰ τὰς ὕψους ἀρχὰς κρατοῦντες ὡς ἀφετηρίαν τὸν λόγον τοῦ Θεοῦ τὸν ἐν ταῖς Ἀγ. Γραφαῖς, αὐτοὶ φιλοσοφούντες ἀφικνοῦνται εἰς αἰσιον τέλος ἀναγνωρίζουσι τὸν Ἰησοῦν Χριστὸν ὡς Αὐτὴν τὴν αἰώνιον Ἀλήθειαν ὡς τὸν Θεὸν ἄνθρωπον καὶ τὸ θεόκρατον Εὐαγγέλιον ὡς τὴν ἀπὸ Θεοῦ διδασκαλίαν καὶ νομοθεσίαν καθ' ἣν πρέπει νὰ διαταχθῶσι καὶ διαρρυθμισθῶσι τὰ ἐν τοῖς ἀνθρώποις ἐπ' εὐδαιμονίᾳ αὐτῶν ἀληθεῖ. Ἄν κωλύεται λοιπὸν ἀπὸ τοῦ ὀρθοῦ λόγου τὸ φιλοσοφεῖν, ἀλλὰ καὶ ἐπιβάλλεται κωλύεται δὲ τὸ κακῶς φιλοσοφεῖν καὶ τὸ παρακαίρως φιλοσοφεῖν οὐχὶ ἐξ εἰλικρινοῦς ἐφέσεως τοῦ εἰδέναι, ἀλλὰ ἐκ τινος περιεργίας νεανικῆς, ἢ ἐκ μωρᾶς κενοδοξίας, ἵνα φαινώμεθα ἐν λόγοις τῶν ἄλλων σοφώτεροι! Ἡ ἐκ περιεργίας ἀπλῆς ἢ δονησιόφου ζήτησις τοῦ ἀληθοῦς δὲν εἶνε φιλοσοφεῖν, καὶ τὴν δοξασοφίαν πρέπει παντὶ σθένει ν' ἀποφεύγωμεν. Οἱ νέοι διδάσκονται καὶ ἀκούουσι παρὰ τῶν ἐκδημόνων καὶ ἐπαίοντων καὶ προσέχουσιν ἵνα ἐννοῶσι καλῶς τὰ ἀκουόμενα καὶ διδασκόμενα. Μανθάνουσιν ἀπλῶς ἀλλὰ δὲν φιλοσοφοῦσι. Πιστεύουσι καὶ ἐπιμένονται κυρίως τοῦ ἡθους καὶ τῆς διαγωγῆς αὐτῶν, διότι ἐν τῷ ὕψει φιλοσοφεῖν προσκαίτεται εὐσέβεια, ἠθικὴ, χρηστότης, βίος ἀρετῆς, λογικότης εὐθύτης χαρακτῆρος, ταπεινοφροσύνη καὶ φόβος Θεοῦ. Οἱ φαῦλοι δὲν φιλοσοφοῦσι, διότι εἰσὶν εἰς τοῦτο ἀνίκανοι, διότι δὲν αἰσθάνονται πρὸς τὴν ἐρασιμωτάτην ἀλήθειαν γνήσιον καὶ ἀληθῆ ἔρωτα, καίτοι ἐνίοτε προσποιούνται ὅτι ζητοῦσιν, ὅτι διαφέρονται περὶ τῆς ἀληθείας. Νέος οἶνος δὲν τίθεται εἰς ἀσκὸς παλαιῦς, οὐδὲ ἡ παρθένος καὶ φερόδριος ἀλήθεια εἶνε δυνατόν νὰ ἐνοικήσῃ εἰς ψυχὴν ἀγενή, χειρώδη, αἰσχροδριον, χοιροθήνη, φιλοδόξορον, χοιρόφρονα, βοσκηματώδη καὶ ποταπόφρονα. Ἡ φιλοσοφοῦσα ψυχὴ πρέπει νὰ εἶνε παρθένος, ἦτοι ἀγνή ἀφελής, εὐγενής, φιλαλήθης, ἀκακος, θεοσεβής, ἀγαθὴ, εὐθεῖα, ἠθικὴ, λογικὴ καὶ ταπεινὴ εἰς τὴν αἰώνιον τῆς αἰεζώου καὶ ἀειλαμποῦς, Ἀληθείας ἀρχὴν, εἰς τὸν πάνσοφον καὶ πανεπιστήμονα καὶ παντοδύναμον Ἀληθινὸν Θεὸν τοῦ Εὐαγγελίου, ζῆλωτης ἐνθρμος καὶ διάπυρος τῆς φωτοδότηδος καὶ ζωοποιοῦ ἀληθείας, χρηστοθήνης, κρείττων τῶν ἐπιθυμιῶν τῆς σαρκὸς καὶ τῶν ψυχολέθρων κακιῶν, τῆς μυσαρωτάτης λαοφθόρου φιλαυτίας καὶ καταρωτάτου ἐωσφοροπνεύστου ἐθνοκτόνου ἐγωῖσμοῦ.

Σέβεια 20—6—29

Δρ Παν. Α. Παπαμιχαήλ
(Ἱατρός)

Ο ΛΟΓΟΣ ΤΟΥ ΘΕΟΦ. ΕΠΙΣΚΟΠΟΥ ΚΙΣΣΑΜΟΥ ΚΑΙ ΣΕΛΙΝΟΥ Η ΑΝΟΡΘΩΣΙΣ ΚΑΙ ΒΕΛΤΙΩΣΙΣ ΤΟΥ ΕΝΟΡΙΑΚΟΥ ΚΛΗΡΟΥ

Τὴν Κυριακὴν τῆς Ὁρθοδοξίας ἐν τῷ ἐν Κασιγλίῳ Κισσάμῳ ἱερωὶ ναφ' τῆς μεταμορφώσεως τοῦ Σωτῆρος ὁ Θεοφ. Ἐπίσκοπος Κισσάμου καὶ Σελίνου κ. Ἀνθίμος, ἐξεφώνησε θαυμαστὸν λόγον περὶ ἀνορθώσεως καὶ βελτιώσεως τοῦ Ἐνοριακοῦ κλήρου, τίπων μεταξὺ ἁλλων τὰ ἀκόλουθα:

Πάντες γνωρίζουσι καὶ ἡ ἱστορία μαρτυρεῖ ὅτι ὁ ἱερός κλήρος τῆς Ὁρθόδοξου Ἀνατολικῆς Ἐκκλησίας ὑπῆρξε ἀείποτε νομοταγής καὶ φιλόνομος, πειθαρχικός καὶ φιλόπατρις.

Εἰς τὴν γιγαντομαχίαν τοῦ 1821 πολλοὶ κληρικοὶ ἀπηγγονίσθησαν καὶ κατεκρεουργήθησαν, τινὲς τῶν ὁποίων τιμῶνται καὶ σήμερον ὡς ἑθνομάρτυρες. Ἐπειδὴ δὲ πολλοὶ κληρικοὶ τότε ἦσαν κάτοχοι ἀνωτέρας Παιδείας καὶ μορφώσεως διηύθυνον αὐτοὶ τὴν ἐπανόστασιν καὶ συνέταττον νόμους, θέσαντες τὰς πρώτας δάσεις τοῦ πολιτεύματος τῆς Ἑλλάδος. Οὕτως ὁ ἱερός κλήρος προσέφερεν εἰς τὸ Ἔθνος πολυτίμους ὑπερσίας. Διὰ τοῦτο καὶ ἠλπιζον πάντες ὅτι ἂν οὐ κατέπαυσαν οἱ πόλεμοι καὶ ἡλευθερώθη τὸ Ἔθνος θὰ ἐλάμβανε καὶ ὁ κλήρος τὴν ἀνήκουσαν αὐτῷ μερίδα. Ἀλλὰ ὁ κλήρος δὲν ἔλαβε δυστυχῶς τίποτε. Πάντες ἀπῆλυσαν τὸν ἀγαθὸν τῆς ἐλευθερίας, ὁ δὲ κλήρος παρηγγωνίσθη καὶ περωράθη. Διὰ τοῦτο εἰς τὰς ἐκείστοτε διαμαρτυρίας τοῦ κλήρου καὶ τῶν Συνόδων ἢ Πολιτεία εἶδεν τὴν ὑπόσχεσιν ὅτι θὰ ἐκπαιδεύσῃ καὶ θὰ μισθοδοτήσῃ τὸν κλήρον. Πρὸς τὸν σκοπὸν μάλιστα τοῦτον καὶ ἐδῆμεισεν κατὰ τὸ ἔτος 1834 τὰς Μοναστηριακὰς περιουσίας 200 Μονῶν καὶ ἄνω. Καὶ αἱ μὲν Μοναστηριακαὶ αὗται περιουσίαι ἐπωλήθησαν τῷ ὄντι, τὸ δ' ἀντίτιμὸν αὐτῶν μόνον ὑπὲρ τοῦ ἱεροῦ κλήρου καὶ τῶν ἀνάγκων αὐτοῦ δὲν διετέθη.

Ἡ ἐκκλησία λοιπὸν καὶ τότε καὶ μετὰ ταῦτα δὲν ἔπαυσε ζητοῦσα τὴν ἀνόρθωσιν καὶ βελτίωσιν τῶν ἐκκλησιαστικῶν πραγμάτων, ἡ δὲ Πολιτεία αἰετοῦ μὲν ὑπόσχεται μέχρι σήμερον, οὐδέποτε δὲ ὡς ἐκπληροῖ τὰ ὑποσχημένα.

Ὅθεν τὸ ἡμέτερον Ἔθνος ἀπεδείχθη ὅτι εἶναι τὸ μόνον χριστιανικὸν Κράτος, τὸ ὁποῖον ἀδιαφορεῖ περὶ τῆς μορφώσεως καὶ ἐκπαιδεύσεως τοῦ κλήρου του.

Ἐν τῷ τούαντίον συμβαίνει εἰς ὅλα τὰλλα Χριστιανικά Κράτη. Δηλαδή καὶ ἡ Γερμανία, ἡ Ἀγγλία ἢ Ρουμανία, ἡ Σερβία καὶ ἡ Βουλγαρία ἔχουσι μισθοδοτήσαι γενναίως τὸν κλήρον των καὶ ἔχουσιν ἰδρύσαι Θεολογικὰς Σχολὰς καὶ Σεμινάρια διὰ τὴν μόρφωσιν καὶ ἐκπαίδευσιν του. Καὶ τοῦτο διότι τὰ ἔθνη ταῦτα κατενόησαν ἐγκαίρως ὅτι οὐδὲν ἐπὶ τῆς γῆς, οὔτε ὁ φόδος τῶν δικαστηρίων, οὔτε αἱ θανατικαὶ κατεδίκα, οὔτε τὰ φιλοσοφικὰ παραγγέλματα, οὔτε οἱ ἀριστοὶ νόμοι οὔτε ἄλλο τι οὐδὲν, δύνανται νὰ ἐπιτύχωσι τὴν θρησκευτικὴν καὶ ἠθικὴν διάπλασιν καὶ ἀνάπτυξιν τῶν λαῶν των, παρὰ μόνον διὰ τῆς ἐκκλησίας των καὶ τοῦ μορφωμένου καὶ ἀνεπτυγμένου δυνά-

τος ἐν τῇ κοινωνίᾳ κλήρου των. Δι' ὃ καὶ ἐκπλήττονται τὰ ἔθνη ταῦτα, ὅταν ἀκούουν ὅτι ἡ Ἑλλάς ἀσχολεῖται ἀκόμη εἰς τὴν ἐκπαιδεύσιν καὶ μισθοδοσίαν τοῦ κλήρου τῆς.

Καὶ ἐάν μὲν ἡ Ἐκπαίδευσις αὕτη καὶ μισθοδοσία τοῦ ἐνοριακοῦ κλήρου ἐξεκτάται ἐκ μόνης τῆς ἐκκλησίας, αὕτη θὰ εἴχε λύσει πρὸ πολλοῦ τὸ ζήτημα τοῦτο διὰ τῆς διαθέσεως τῆς Μοναστηριακῆς περιουσίας. Ἀλλ' ἡ λύσις τοῦ ζητήματος τούτου ἐξεκτάται ἀπὸ τὴν Πολιτείαν, ἥτις ὡς γνωστὸν, εἶναι ὁ ρυθμιστὴς τῶν πραγμάτων τῆς ἐκκλησίας καὶ ἥτις ἀντινὰ συμφωνήσῃ νὰ διατεθῶσιν αἱ Μοναστηριακαὶ περιουσίαι ὑπὲρ τῶν ἀνάγκων τοῦ κλήρου, συνέταξε κατὰ τὸ 1921 τὸν ἀγροτικὸν Νόμον, μετὰ ταῦτα δὲ καὶ τὸν δημοτικὸν Νόμον 3345, δι' ὃν νόμον ἄπε γύμνωσε τὴν ἡμετέραν ἐκκλησίαν ἀπὸ τῆς περιουσίας αὐτῆς.

Ἀλλὰ καὶ τὴν ὑπολειπομένην μικρὰν ἀκόμη Μοναστηριακὴν περιουσίαν ἂν ἤθελε καὶ σήμερον εἶτι νὰ χρησιμοποίησιν διὰ τὰς ἀνάγκας τοῦ κλήρου, προσέθη δὲ εἰς ταύτην τὴν νανομισμένην 50 λεπτον μηνιαίαν εἰσφορὰν ἐξ ἐκείστης ἐλληνικῆς οἰκογενείας, μετὰ τοῦ 118 τῶν εἰσπράξεων τῶν ἐνοριακῶν ναῶν καὶ τοῦ Μονοπωλείου τοῦ κηροῦ, θὰ συνηθροίζετο ἱκανὸν χρηματικὸν ποσὸν διὰ τὴν μισθοδοσίαν τοῦ ἐνοριακοῦ κλήρου. Ἡ μισθοδοσία δ' αὕτη σκοπὸν ἔχει ὅχι μόνον νὰ ἀνακουφίσῃ τὸν ἐνοριακὸν κλήρον ἀλλὰ καὶ νὰ ἀνορθώσῃ καὶ βελτιώσῃ αὐτὸν διὰ τῆς προσελεύσεως εἰς τὰς τάξεις αὐτοῦ πεπαιδευμένων ἀνδρῶν, οἵτινες ἀποφεύγουσι σήμερον νὰ χειροτονηθῶσιν ἱερεῖς, μὴ θέλοντες νὰ ζῶσι ἐν πενίᾳ καὶ ἐξευτελισμῷ.

Ἀλλ' ἐν τούτοις μόνον πεπαιδευμένοι καὶ οἰκονομικῶς ἀνεξάρτητοι κληρικοὶ ἔχοντες ὡς πρῶτιστον καὶ ἱερώτατον αὐτῶν καθήκον τὴν διδασκαλίαν τοῦ Χριστιανισμοῦ καὶ τὴν κοινωνικὴν δρᾶσιν, δύνανται νὰ ἀνορθώσωσι τὴν ἐκκλησίαν καὶ σώσωσι τὸν ἐλληνικὸν λαὸν ἀπὸ τῆς ὁλοῦν ὀγκουμένης καὶ ὀρθοῦ μείνης κοινωνικῆς διαφθορᾶς καὶ ἐξαχρείωσης.

Ἄλλοτε ὁ Ἑλληνικὸς κλήρος ἦτο ὁ διδάσκαλος, ὁ παιδαγωγὸς καὶ ὁ ἀνώτερος πνευματικὸς ὁδηγὸς τοῦ λαοῦ. Σήμερον αὐτῶς ἐγκατελείφθη εἰς τὴν ἀμάθειαν, εἰς τὴν πενίαν καὶ τὸν ἐξευτελισμὸν! Καὶ βλέπομεν σήμερον εἰς τὴν Μακεδονίαν τὴν Θράκην καὶ ἄλλα ὅσα ἔνός μὲν Σέρβους, Βουλγάρους καὶ ἄλλων ἔθνων ἱερεῖς μορφωμένους, ἀνεπτυγμένους καὶ οἰκονομικῶς ἀνεξαρτήτους, ἂν ἑτέρου δὲ βλέπομεν καὶ τοὺς ἰδικούς μας Ἑλληνας ἱερεῖς ἀπαιδεύτους, καὶ ἐν πενίᾳ καὶ ἐξευτελισμῷ ζῶντας. Νομίζετε ἄρα γε ὅτι τιμὰ τὸ Ἑλληνικὸν Ἔθνος ἡ κατάστασις αὕτη τῶν ἱερέων του; Καὶ αὕτη μὲν εἶναι σήμερον ἡ κατάστασις τοῦ ἐνοριακοῦ κλήρου ἐν συγκρίσει πρὸς τὴν ἀκμὴν τὴν ὁποίαν εἶχεν εἰς παρωχημένους χρόνους.

Ἰδωμεν τώρα καὶ τὴν θρησκευτικὴν καὶ χριστιανικὴν μόρφωσιν τῶν εὐρωπαϊκῶν λαῶν ἐν συγκρίσει πρὸς τὴν σημερινὴν μόρφωσιν τοῦ ἡμετέρου Ἑλληνικοῦ λαοῦ.

Βάσις τῆς μορφώσεως τῶν εὐρωπαϊκῶν λαῶν εἶναι ἡ θρησκευτικὴ καὶ χριστιανικὴ μόρφωσις τὴν

ὅποιαν λαμβάνουσιν οὗτοι καὶ εἰς τὸ σχολεῖόν των καὶ εἰς τὴν ἐκκλησίαν των καὶ εἰς τὴν οἰκογένειαν καὶ εἰς τὴν κοινωνίαν. Καταρτίζονται δὲ τόσοι πολὺ θρησκευτικῶς καὶ χριστιανικῶς, ὥστε ἐὰν ἐρωτήσῃ τις ἕνα Εὐρωπαῖον περὶ τῆς θρησκείας του, θὰ τὸν εὖρῃ ἑτοιμον νὰ δώσῃ λόγον εἰς πάντα. Σέβονται δὲ οἱ Εὐρωπαῖοι τὴν θρησκείαν καὶ εἰς τὰς καθημερινὰς των συναναστρώφας καὶ εἰς τὰς ἀνζητήσεις καὶ εἰς τὰ δημοσιεύματα, τὰ ὅποια κáμνουν εἰς τὰς ἐφημερίδας καὶ τὰ περιοδικὰ των. Θεωροῦσι δὲ μεγάλην ἔλλειψιν οἱ Εὐρωπαῖοι νὰ μὴ μεταδώσιν εἰς τὴν ἐκκλησίαν κατὰ τὰς ἐορτὰς ἢ νὰ μὴ ἐξομολογηθῶσι καὶ μεταλάβωσι τῶν ἀχράντων Μυστηρίων. Διὰ τοῦτο καὶ καρπὸς πλούσιος τῆς θρησκευτικῆς καὶ χριστιανικῆς ταύτης μορφώσεως τῶν Εὐρωπαίων λαῶν εἶναι τὰ ἀπειρα φιλανθρωπικὰ ἰδρύματά των, ὡς πτωχοκομεῖα, Γηροκομεῖα, Νοσοκομεῖα, Βρεφοκομεῖα, Ὀρφανοτροφεῖα, Κατηχητικὰ Σχολεῖα, Κυριζὰ Σχολεῖα καὶ πλείστα ἄλλα μορφωτικὰ καὶ προστατευτικὰ ἰδρύματα, ἅτινα συντηροῦσι δι' ἰδίων ἐξόδων. Μεγάλῃ ἀληθῶς καὶ θαυμαστῇ εἶναι ἡ θρησκευτικὴ αὐτὴ καὶ χριστιανικὴ μόρφωσις, τὴν ὅποιαν ἔχει σήμερον ὁ κλήρος καὶ ὁ λαὸς τῆς Εὐρώπης.

Ἡμεῖς δὲ οἱ Ἕλληνες εἶναι ἀλήθεια πικρὰ δὲ καθυστεροῦμεν δυστυχῶς εἰς πάντα τὰτα. Καὶ ἐνθ' εἰς παρρηχήμενους χρόνους καὶ ὁ κλήρος καὶ ὁ λαὸς μας ὑπερεῖχε τῶν ἄλλων λαῶν τοῦ Κόσμου, σήμερον ἀντεστράφησαν οἱ ὅροι καὶ οἱ μὲν ἄλλοι λαοὶ ἀκμάζουν καὶ προοδεύουν θρησκευτικῶς καὶ χριστιανικῶς, ἡμεῖς οἱ Ἕλληνες ὁλοῦν ἀπισθοδρομοῦμεν καὶ παραλύομεν. Ἡμεῖς ἀδιαφοροῦμεν ἐν γένει διὰ τὴν ἐκτέλεσιν τῶν θρησκευτικῶν καὶ χριστιανικῶν μας καθηκόντων. Δὲν ἔχομεν ζῆλον καὶ προθυμίαν εἰς ἔργα χριστιανικὰ καὶ εἰς θυσίας γενναίας. Ἡ δὲ διαγωγὴ μας δεικνύει ὅτι ἀγνοοῦμεν τὴν ζωσαν καὶ ἐνεργῶν χριστιανικὴν μας πίστιν. Μὴ ἔχοντες δὲ θρησκευτικὸν χαλινὸν παραδιδόμεθα καθ' ἐκάστην εἰς παντοίας ἀντιχριστιανικὰς πράξεις οἷον ληστείας, φόβους, κλοπὰς, ἀπαγωγὰς, εἰς ἀκολασίας, ψευδορκίας, συκοφαντίας, διαβολὰς καταλαλιάς, βλασφημίας καὶ εἰς πάσας τὰς ἄλλας θεομισήτους ἀμαρτίας. Οἱ δὲ γραμματισμένοι μας ὅχι μόνον δὲν προστατεύουσι τὰ δόγματα τῆς θρησκείας των, ὅπως πράττουσιν οἱ Εὐρωπαῖοι, ἀλλὰ καὶ πολλοὶ τούτων διακόρουσι τὸ γόητρον τῆς θρησκείας των καὶ δηλητηριάζουσι τοὺς ὁμοεθνεῖς των καὶ μάλιστα τοὺς ἀπλουστέρους, οἵτινες ὡς ἀπολωλότα πρόβατα ἐγκαταλείπουσι τὴν ἐκκλησίαν των καὶ τρέχουσιν εἰς τὰ κκφρενεία κατὰ τὴν ὥραν τῆς λειτουργίας, ἀναζητοῦσιν κρέατα εἰς τὰ σφαγεῖα κατὰ τὰς νηστησίμους ἡμέρας, ἀσχολοῦνται εἰς κερδοσκοπικὰ ἔργα κατὰ τὰς ἡμέρας τῶν ἁγίων ἐορτῶν καὶ μὲ ἑλαφρὰν τὴν συνείδησιν κατὰπνυτοῦσι τὰ ἱερὰ καὶ ὅσια τῆς ἀμωμῆτου θρησκείας ἡμῶν.

Καὶ διατὶ ὁ ἐκτροχιασμός οὗτος τοῦ ἡμετέρου λαοῦ; Διότι ὁ ἐνοριακὸς κλήρος ἐκατελείφθη εἰς τὴν ἀμάθειαν καὶ τὴν περιφρόνησιν καὶ ἀδυνατεῖ σήμερον νὰ ἐκπληρώσῃ τὸν ὕψηλόν καὶ θεῖον προσρισμὸν, τὸν ὅποιον ἔχει ἐν τῇ Κοινωνίᾳ.

Κλήρος ὅμως μορφωμένος καὶ οἰκονομικῶς ανεξάρτητος, κλήρος διδάσκων, γράφων καὶ οδηγῶν τοὺς χριστιανούς εἰς τὰ παρρηγέλλματα τῆς θρησκείας δὲν εἶναι δυνατόν νὰ μὴ ἐπιδράσῃ εὐεργετικῶς

καὶ ἐπωφελῶς καὶ ἐπὶ τοῦ λαοῦ καὶ ἐπὶ τῶν ἐγγράμματων τῆς ἐφημερίας του.

Ἀλλὰ πῶς εἶναι δυνατόν νὰ ἐξασκήσῃ τοιαύτην ἐπίδρασιν οἱ πλείστοι τῶν σημερινῶν ἐφημερίων μας, οἵτινες παρὰ πάντα λόγον ἔχουσιν ἐγκατελείφθῃ ἀνοικτιρμώνως εἰς τὴν ἀμάθειαν, εἰς τὴν πενίαν καὶ τὸν ἐξευτελισμὸν;

Ἄν λοιπὸν ἡ Ἑλληνικὴ Πολιτεία ἀπὸ τοῦ 1821 καὶ ἐντεῦθεν δὲν ἐμερίμνησε θεόντως ἵνα ἐκπαιδευθῇ ὁ ἐνοριακὸς κλήρος τῆς Ἑλλάδος, διὰ νὰ δύναιτο σήμερον νὰ δηγῇ τὸ ποίμνιον αὐτοῦ εἰς νομάς ζωφόρους τῆς εὐαγγελικῆς χάριτος, ὡς συνέβαινε τοῦτο καὶ πρότερον καὶ κατὰ τὴν διάρκειαν τοῦ ἱεροῦ ἀγῶνος 1821, τοῦτο ὀφείλει νὰ ἐπισύρῃ τὴν σύνταξιν προσοχὴν πάντων τῶν γνησίων Ἑλλήνων, διότι ἐφ' ὅσον ἡ Πολιτεία μετὰ πάροδον μιᾶς ἐκκτονταετίας δὲν ἠδυνήθη νὰ ἐκπαιδεύσῃ καὶ μισθοδοτήσῃ ἀντάξιον ἐνοριακὸν κλήρον, ἐνδείκνυται νὰ πράξῃ τοῦτο αὐτὸς ὁ Ἑλληνικὸς λαὸς κατ' ἐφημερίας, ὡς συμβαίνει τοῦτο καὶ εἰς ἄλλους χριστιανικοὺς λαούς, εἰς τοὺς ὁποίους ἡ Πολιτεία δὲν ἐνδιαφέρεται διὰ τὴν ἐκκλησίαν καὶ δὲν δίδει ὁδὸν ὑπὲρ αὐτῆς, ἀλλ' ὁ ζῆλος καὶ ἡ πρωτοβουλία τῶν ἀτόμων καὶ τῶν ἐνορίων μισθοδοτοῦσι τοὺς ἐφημερίους των καὶ συντηροῦσι τὰς θεολογικὰς Σχολὰς καὶ τὰ ἄλλα θρησκευτικὰ ἰδρύματά των.

Τὸ ποίμνιον ἐξασφαλίζει καὶ τὴν ἐκπαιδεύσιν καὶ τὴν μισθοδοσίαν τοῦ κλήρου τοῦ ἀλλαχοῦ. Τὸ ἴδιον χρειάζεται νὰ γείνη ἐπὶ τέλους καὶ εἰς τὴν Ἑλλάδα.

Ἄς ἀφήσωμεν λοιπὸν κατὰ μέρος τὴν Πολιτείαν μὴ θέλουσαν καὶ μὴ δυναμένην. Ἄς ἀρχίσωμεν ἡμεῖς οἱ ἰδιῶται συστηματικὴν ἐνέργειαν διὰ τὴν ὑπόκαυσιν τοῦ ζήλου τοῦ λαοῦ μας, διὰ τὴν ζωοποίησιν τοῦ θρησκευτικοῦ συναίσθηματος, διὰ τὴν δημιουργίαν καλυτέρας Κοινῆς Γνώμης, διὰ τὴν μόρφωσιν διανοιῶν καὶ ἀνύψωσιν καρδιῶν. Τοῦτο ὀφείλει νὰ ἐσχύσῃ καὶ ἀντιχρήσῃ πανταχοῦ τῆς Ἑλλάδος. Χρειάζεται ἱερὸν πῦρ, χρειάζεται ἱεραποστολικὸς ζῆλος, χρειάζεται ἐπιμονὴ καὶ ὑπομονή, χρειάζονται θυσίαι ὑπὲρ τῆς ἀνορθώσεως καὶ βελτιώσεως τῶν ἐκκλησιαστικῶν καὶ ἐθνικῶν πραγμάτων ἡμῶν.

Τότε καὶ μόνον ὁ ἐνοριακὸς κλήρος θὰ δύναται καὶ διὰ τῆς διδασκαλίας του καὶ διὰ τῆς γραφίδος καὶ διὰ τοῦ καλοῦ του παραδείγματος νὰ διαπαιδαγωγῇ καὶ εὐεργετῇ τὸν Ἑλληνικὸν λαόν, ὡς καὶ πρὸ ἐκκτονταετίας. Τότε ὁ κλήρος μας θὰ εἶναι ἡ ζωὴ καὶ ἡ χαρὰ τοῦ ἔθνους μας καὶ ἡ Ἐκκλησία μας θὰ ἀποδῇ καὶ πάλιν ἐθνικὴ δύναμις προσφέρουσα ὡς καὶ εἰς τὸ παρελθόν πολυτίμους ὑπηρεσίας. Τότε καὶ διὰ τῶν ὅπλων τῆς Παιδείας καὶ τῶν φῶτων τοῦ συγχρόνου πολιτισμοῦ θὰ δύναται ὁ κλήρος μας νὰ ἀπωθῇ πάντα ἐχθρόν καὶ πολέμιον καὶ ἀπομακρύνῃ ἀποτελεσματικῶς πάντας τοὺς φιλονεικτοὺς καὶ ποιοῦντας τὴν ἀνομίαν, τὴν ἀδικίαν, τὴν αὐθαίρεσιν καὶ τὴν βολιότητα ἀπὸ τοῦ εὐσεβοῦς ἔθνους ἡμῶν καὶ τὴν ἁγίαν ἐκκλησίαν αὐτοῦ.

Ἀνάγκη τέλος νὰ ἀνανήψωμεν πάντες ὡς τάχιστα. Καὶ ἰδοὺ τὸ σύνθημα τοῦτο τῆς ἀνανήψεως καὶ τῆς καλῆς ἀρχῆς ἔκκαμεν ἡ Θεόσωστος ἡμῶν Ποιμαντορικὴ δικαιοσύνη, ἥτις βασιθεύει εἰς τὴν νενομισμένην 50λεπτον μηνιαίαν εἰσφορὰν ἐξ ἐκάστης ἑλληνικῆς οἰκογενείας μετὰ τοῦ 1)8 τῶν εἰσπράξεων τῶ

ἐερῶν ναῶν καθώρισε 500 δραχμὰς ὥς κατώτατον ὄριον μηνιαίας μισθοδοσίας τῶν ἐφημερίων Κισάμου καὶ Σελίνου, εὐρισκόμεθα δὲ εἰς τὴν εὐάρεστον θέσιν νὰ πληροφωρήσωμεν ἡμᾶς ὅτι πολλὰ ἐφημερίαι ἀποδεχθεῖσαι τὴν σύστασιν ἡμῶν ταύτην μισθοδοτοῦσιν ἀπὸ τῆς 1 τοῦ παρελθόντος μηνὸς Ἰανουαρίου τοὺς ἐφημερίους αὐτῶν παρέχουσιν εἰς αὐτοὺς ἄλλαι μὲν 1000 δρ. κατὰ μῆνα, ἄλλαι δὲ 800, ἀναλόγως τῆς οἰκονομικῆς εὐρωστίας ἐκάστης.

Δὲν ὑπάρχει δὲ καμμία ἀμφιβολία ὅτι καὶ αἱ καθυστεροῦσαι μέχρι σήμερον ἐφημερίαι, θὰ σπεύσωσι νὰ μιμηθῶσι τὸ καλὸν παράδειγμα τῶν λοιπῶν ἐφημερίων, διὰ τοῦτο καὶ ἐπὶ πασῶν τῶν ἐφημερίων τῆς ἐπισκοπικῆς Περιφερείας ἡμῶν, ἐπικαλούμεθα τὴν χάριν τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ, προσεπιλέγοντος μετὰ τοῦ Ἀποστόλου Παύλου. «**Ἀδὲξαι καὶ τιμὴ καὶ εἰρήνη παντὶ τῷ ἐργαζομένῳ τὸ ἀγαθόν.**»

Η ΑΕΙΑ ΤΗΣ ΖΩΗΣ

Πάντες οἱ ἄνθρωποι χάριν τῆς ζωῆς ὀφίστανται· ὅλας τὰς πικρίας, ἐνίοτε δὲ καὶ ὀδυνηρὰς ἐγχειρήσεις καὶ ἀποκοπὰς μελῶν τοῦ σώματος μὲ ἐγκρατέρησιν εὐχερίστως ἀποδέχονται, ἀρκεῖ νὰ ἀπαιτήσῃ τοῦτο ἡ ζωὴ τῶν ἀνθρώπων. Ἀλλὰ τί λέγομεν; Μήπως χάριν τῆς ζωῆς δὲν ἀφαιροῦμεν τὴν ζωὴν ἄλλου ἀνθρώπου; Ἀλλὰ καὶ πολέμους καὶ χιλιάδας καὶ μυριάδας πτωμάτων ἡ ἀνθρώπινη ἱστορία δικαιοῦται λέγει χάριν τῆς ζωῆς! Καὶ ἂν οὐδὲ τῆς ζωῆς τῶν ὁμοίων μας φειδόμεθα χάριν τῆς ἰδίας ζωῆς, ἀναλογισθῆτε τίνα σεβασμὸν δύνανται νὰ ἔχωσι τὰ ἄλλα δίκαια τοῦ ὁμοίου μας ἀνθρώπου ἀπέναντι τῆς ἀσφαλείας τῆς ζωῆς μας! Οἱ πάντες καὶ τὰ πάντα πρέπει νὰ ὑποκύψωσιν ἀπέναντι τοῦ δικαιώματος τῆς ζωῆς μας, ἄλλως ἢ σύγκρουσις καὶ ὁ πόλεμος θὰ εἶνε τὸ ἀναπόφευκτον ἀποτέλεσμα τῆς καθημερινῆς σχέσεως μετὰ τοῦ πλησίου μας! Καὶ ἐπειδὴ πᾶσα σύγκρουσις ἔχει ὡς ἀποτέλεσμα τὴν φθορὰν ἀμφοτέρων τῶν συγκρουμένων διὰ τοῦτο, καὶ ἡ ζωὴ μας εἶνε ἕνας διαρκὲς πόνος, καὶ ἂν ἦτο δυνατόν νὰ ἐνώσωμεν τὴν οἰκωγὴν τὴν μυστικὴν ὄλων τῶν καρδιῶν τῶν ἀνθρώπων, ὁ θρῆνος οὗτος ὁ μυστικὸς καὶ ἀφανὴς θὰ ἐπλήρου πᾶσαν τὴν ἀτμοσφαῖραν!

Ἀλλ' ἄραγε ὁ ἀγαθὸς Θεὸς δὲν ἀκούει τοὺς στεναγμοὺς τῶν καρδιῶν μας καὶ αὐτὸς ὁ ὁποῖος ἐδημιούργησε τὸ οὐς δὲν ἀκούει; Καὶ αὐτὸς ὁ ὁποῖος ἐδημιούργησε τὴν καρδίαν, δὲν ἔχει καρδίαν; Ἀς ἀναίψωμεν τὸν Λόγον τοῦ Θεοῦ καὶ ἄς ἐρευνήσωμεν ἐν τῇ ἀποκαλύψει τῶν ἀληθειῶν του ἵνα βοηθηθῶμεν ἐν τῷ ζητηματί μας. «**Ἐν αὐτῷ ἦτο ζωὴ καὶ ἡ ζωὴ ἦτο τὸ φῶς τῶν ἀνθρώπων, καὶ τὸ**

φῶς ἐν τῇ σκοτίᾳ φέγγει, καὶ ἡ σκοτία δὲν κατέλαβεν αὐτὸ» Ἰω. α'. 4—5.

Ἐν τῷ Κυρίῳ ἡμῶν Ἰησοῦν Χριστῷ ὑπῆρχε ζωὴ, ἡ ὁποία ζωὴ ἦτο τὸ φῶς τῶν ἀνθρώπων. Ἀναμφιδόλως οὐδεὶς ἄνθρωπος δύναται νὰ εἶνε ζωὴ καὶ φῶς τῶν ἄλλων ἀνθρώπων καὶ τοῦτο μαρτυρεῖται ἀπὸ τὸν ἅγιον Ἰωάννην τὸν πρόδρομον ὅστις «**ὅτε ἦτο ἐκεῖνος τὸ φῶς ἄλλα διὰ νὰ μαρτυρήσῃ περὶ τοῦ φωτός**» Ἰω. α'. 8. Ἐνταῦθα παρατηροῦμεν ὅτι ἡ λέξις «**ζωὴ**» κατὰ τὴν ἰδέαν τοῦ Θεοῦ εἶνε καυτότημας μὲ τὴν λέξιν «**φῶς**» «**ἐν αὐτῷ ἦτο ζωὴ καὶ ἡ ζωὴ ἦτο τὸ φῶς τῶν ἀνθρώπων**» ὥστε ὅπου δὲν ὑπάρχει «**φῶς**» δὲν ὑπάρχει οὐδὲ «**ζωὴ**» κατὰ τὴν ἰδέαν τοῦ Θεοῦ ἐπαναλαμβάνομεν.

Ἡ λέξις «**φῶς**» ἀπησχόλησε καὶ ἀπασχολεῖ τὴν διανοουμένην ἀνθρωπότητα, ἀλλ' ὅπως ἡ ἱστορικὴ μαρτυρεῖ ὅσο περισσότερο «**φῶς**» ἐκχύνεται ἀπὸ τὰς ἐξόχους ἀνθρωπίνους διανοίας, ἐπὶ τοσοῦτον καὶ ἡ ζωὴ ἔχει μεγαλυτέρας ἀπαιτήσεις καὶ αἱ συγκρούσεις μετὰ τῆς καλικοῦρου ἀνθρωπότητος ἐπιτείνονται. Ὡστε τὸ φῶς τῶν ἀνθρώπων εἶνε σκοτία ἐν τῇ ἐφαρμογῇ του καὶ ζόφος, διότι μὴ δυνάμενον νὰ διεισδύσῃ πέραν τοῦ τάφου καταργεῖ τὴν συνέχειαν τῆς ζωῆς, ἐνθ' ὃ «**φῶς**» τοῦ Κυρίου Ἰησοῦ Χριστοῦ ἔχει ἐνώπιον του τὸ σύνολον τῆς ζωῆς τοῦ ἀνθρώπου ἀπὸ τῆς γεννήσεώς του καὶ πέραν τοῦ τάφου.

Τώρα εἶνε δυνατόν νὰ ἐννοήσωμεν τὴν γλῶσσαν τοῦ ὁμιλεῖ πρὸς ἡμᾶς ὁ Κύριος Ἰησοῦς Χριστὸς λέγων. «**Ἐγὼ εἶμι τὸ φῶς τοῦ κόσμου, ὅστις ἀκολουθεῖ ἐμὲ δὲν θέλει περιπατήσει εἰς τὸ σκότος, ἀλλὰ θέλει ἔχει τὸ φῶς τῆς ζωῆς**». Ἰω. η'. 12 καὶ «**ὅστις πιστεύει εἰς ἐμὲ καθὼς εἶπεν ἡ Γραφή...**» Ἰω. ζ'. 38 ὥστε μέτρον μας ἐκζητήσεως τῆς λύσεως τοῦ ζητήματός μας εἶνε ὁ ἐκπεφρασμένος λόγος τοῦ Θεοῦ, ἡ Ἁγία Γραφή, ἡ ὁποία πρέπει νὰ εἶνε καὶ εἶνε τὸ «**φῶς τῶν ἀνθρώπων**» διὰ τοῦ ὁποῦ ὁλοποιεῖται χωρὶς κίνδυνον παραπλάνησεως.

«**Διότι τόσον ἡγάπησεν ὁ Θεὸς τὸν κόσμον, ὥστε ἔδωκε τὸν ἱὸν αὐτοῦ τὸν μονογενῆ διὰ νὰ μὴ ἀπολεσθῇ πᾶς ὁ πιστεύων εἰς αὐτὸν ἀλλὰ νὰ ἔχῃ ζωὴν αἰώνιον.**» Ἰω. γ'. 16.

«**Καὶ καθὼς ὁ Μωϋσῆς ὕψωσε τὸν ὄφιν ἐν τῇ ἐρήμῳ οὕτω πρέπει νὰ ὑψωθῇ ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου διὰ νὰ μὴ ἀπολεσθῇ πᾶς ὁ πιστεύων εἰς αὐτὸν ἀλλὰ νὰ ἔχῃ ζωὴν αἰώνιον.**» Ἰω. γ'. 14

«**Καὶ αὕτη εἶνε ἡ κρίσις ὅτι (τὸ φῶς) ἦλθεν εἰς τὸν κόσμον, καὶ οἱ ἄνθρωποι ἡγάπησαν τὸ σκότος μάλλον παρὰ τὸ φῶς, διότι ἦσαν πονηρὰ τὰ ἔργα αὐτῶν. Ἐπειδὴ πᾶς ὅστις πράττει φαῦλα μισεῖ τὸ φῶς καὶ δὲν ἔρχεται εἰς τὸ φῶς διὰ νὰ μὴ ἐλεγ-**

χθῶσι τὰ ἔργα αὐτοῦ. "Ὅστις ὁμῶς πράττει τὴν ἀλήθειαν ἔρχεται εἰς τὸ φῶς διὰ νὰ φανερωθῶσι τὰ ἔργα αὐτοῦ ὅτι ἐπράχθησαν κατὰ Θεόν» Ἰω. γ. 19—21.

Ὁ Θεὸς Πατὴρ παρέδωκε τὸν Υἱὸν ὅστις ἔλαβεν ἀνθρωπίνην μορφήν δι' ἓνα λόγον τόσον σοβαρὸν ὅσον σοβαρὴ εἶνε καὶ λαμβανόμενα: ἀποφάσεις τοῦ Θεοῦ, ἐπρόκειτο περὶ ἀπωλείας τῶν ἀνθρώπων ἢ περὶ αἰωνίου ζωῆς αὐτῶν, καὶ εὐρισκόμεθα πρὸ ἐνὸς γεγονότος εἰς τὸ ὅποιον θὰ δοκιμασθῇ ἡ ἐλευθερία μας καὶ θὰ κριθῇ ἡ ζωὴ μας. Κατὰ τὴν κρίσιν τοῦ Θεοῦ μόνον μία ἀπόλυτος παράδοσις μας εἰς τὸν Υἱὸν καὶ εἰς τὰ σχέδια τὰ ὅποια ἔχει ὁ Υἱὸς δι' ἡμᾶς εἶναι δυνατόν ἡ ὑπαρξίς μας ν' ἀποβῇ εἰς καλὸ μας, ἢ τοῖς ἡ ζωὴ μας νὰ εἶναι ἀγαθὴ καὶ εὐάρεστο εἰς ἡμᾶς ἀπὸ πάσης ἀπόψεως, ἄλλως κατὰ τὴν κρίσιν ἐπανελαμβάνομεν τοῦ Θεοῦ, ἐὰν δὲν ἐμπιστευθῶμεν τὸν ἑαυτὸν μας ἐλευθέρως καὶ ἀπολύτως εἰς τὰ σχέδια τοῦ Υἱοῦ, ἡ ζωὴ μας ἐκ τῶν προτέρων ἔχει βηλωθῇ εἰς ἡμᾶς ὅτι ἔχει ἀπολεσθῇ. Ἡ λέξις ἀπωλεία ἐν τῇ ἐκπερασμένῃ λόγῳ τοῦ Θεοῦ ἔχει τὴν ἐννοίαν τῆς ἀποτυχίας τοῦ σκοποῦ διὰ τὸν ὅποιον ἐγένετο ὁ ἄνθρωπος, ἡ εὐθύνη ἅπασα βαρύνει τὸν ἄνθρωπον ὅστις ἀρνείται ὑπακοὴν εἰς τὸ θέλημα τοῦ Θεοῦ καὶ ἀναλαμβάνει ὁ ἄνθρωπος τὴν θέσιν τοῦ Θεοῦ ὡς πρὸς τὴν ἐξέλιξιν του, νομοθετῶν δι' ἑαυτὸν καὶ πραγματοποιῶν μίαν ζωὴν σύμφωνα ὅχι μὲ τὸ πρόγραμμα τοῦ Θεοῦ ὅστις ἐδημιούργησε τὸν ἄνθρωπον ἀλλὰ μὲ ἓνα πρόγραμμα ἰδίας ἐφευρέσεως καὶ συνθέσεως.

Τὸ κυριώτερον σημεῖον τοῦ προγράμματος τοῦ Θεοῦ εἰς τὸ ὅποιον θὰ κριθῇ ἡ ἐλευθερία παραδοχῇ ἢ ἡ ἀπόρριξις ἐκ μέρους παντὸς ἀνθρώπου εἶναι ὁ σκοπὸς τῆς ἀποστολῆς τοῦ Υἱοῦ ἐκ μέρους τοῦ Πατρὸς εἰς τὸν κόσμον. Ὁ σκοπὸς ὁ κύριος, ὁ μυστηριώδης, ὁ ἄγνωστος καὶ εἰς τοὺς ἀγγέλους ἀκόμη, διὰ τὸν ὅποιον ὁ Υἱὸς τοῦ Θεοῦ ἐγένετο Υἱὸς τῆς Παρθένου Μαρίας, εἶναι τόσον μέγας ὅσον καὶ ἑκεῖνος ὅστις ἀνέλαβε νὰ τὸν πραγματοποιήσῃ, εἶναι τὸ κέντρον τῆς ὅλης δράσεώς του εἰς τὴν Γῆν. εἶναι τὸ ἔργον τοῦ Θεοῦ τὸ ὅποιον προσφέρεται εἰς τὴν ἀνθρωπότητα μὲ αἰώνιον διάρκειαν καὶ εἰς τὴν μετόπην τοῦ ὁποίου εἶναι γεγραμμέναι αἱ λέξεις ΑΓΑΠΗ—ΘΥΣΙΑ.

Αἱ λέξεις αὗται ἔχουν γραφῇ μὲ αἷμα τὸ ὅποιον ἔρρευσεν εἰς τὸν Γολγοθᾶν ἀπὸ τὰς πληγὰς τοῦ Υἱοῦ καὶ εἶναι τὸ αἷμα τοῦτο ἡ ἱκανοποίησις τῆς δικαιοσύνης τοῦ Θεοῦ διὰ τὰς ἁμαρτίας ἐκάστου ἀνθρώπου, οὕτως ὥστε ὅπως τὸ διλητῆριον τῶν δειχθέντων ἐν τῇ ἐρήμῳ ὑπὸ τῶν φαρμακερῶν ὄψεων Ἰουδαίων ἐξουδετερόντο μὲ τὸ νὰ βλέπωσιν ἀπλῶς τὸ ἐκ χαλκοῦ ὁμοίωμα τοῦ ὄψεως τὸ ὠψοθῆν ὑπὸ τοῦ Μωυσέως

κατ' ἐντολὴν τοῦ Θεοῦ, οὕτω καὶ ἕκαστος ἄνθρωπος δηλητηριασμένος ἀπὸ τῆς ἁμαρτίας βλέπει διὰ τῆς πίστεως τὸν Ἰησοῦν Χριστὸν ὠψομένον ἐν τῷ σταυρῷ εἰς τὸν Γολγοθᾶν, καὶ μετὸν ἀπιστεῦν εἰς τὸ γεγονός τοῦτο ὅτι δηλαδὴ ἱκανοποιεῖται ἡ δικαιοσύνη τοῦ Θεοῦ μὲ τὴν τιμωρίαν τοῦ ἰδίου αὐτοῦ Υἱοῦ, καὶ εἰς τὴν ἀνακύρηξιν ὡς ἀθῶου παντὸς πιστεύοντος εἰς τὸ ἔργον τοῦτο τῆς ὑπερτάτης Ἀγάπης τοῦ Θεοῦ, τοῦτο εἶναι ἀρκετὸν εἰς τὸν πιστὸν νὰ θανατῶνῃ τὸν θάνατον καὶ νὰ ἔχῃ «ζωὴν αἰώνιον».

Τὴν διδασκαλίαν τῶν Γραφῶν περὶ αἰωνίου ζωῆς ἂν ἀποδέχεται ὁ ἄνθρωπος τότε ἔχει «φῶς» καὶ διακρίνει τίς εἶναι ἡ παρούσα οἰκονομία τῆς ζωῆς καὶ ποία εἶναι ἡ μέλλουσα οἰκονομία τῆς ζωῆς ἡ ὅποια λέγεται καὶ εἶναι αἰώνιος, ἀλλ' οἱ ἄνθρωποι δίκαιον εἶναι εἰς δύο τάξεις παρὰ τὸν λόγον τοῦ Θεοῦ, εἰς ἐκείνους οἱ ὅποιοι ἀποδέχονται τὸ «φῶς» ὡς ὁδηγὸν τῆς ζωῆς των καὶ εἰς ἐκείνους οἱ ὅποιοι ἠγάπησαν τὸ σκότος μάλλον παρὰ τὸ φῶς διότι ἦσαν πονηρὰ τὰ ἔργα αὐτῶν, ἐπειδὴ πᾶς ὅστις πράττει φαῦλα μισεῖ τὸ φῶς καὶ δὲν ἔρχεται εἰς τὸ φῶς διὰ νὰ μὴ ἐλεγχθῶσιν τὰ ἔργα αὐτοῦ, δηλαδὴ ἡ ζωὴ του.

Φίλε ἀναγνώστα, σὺ ἀποδέχεσαι ὅτι ἡ ζωὴ σου εἶναι αἰώνια καὶ ὅτι ὁ Θεὸς ἐτιμώρησε τὸν Υἱὸν του διὰ λογαριασμὸν ἰδικόν σου: Ἐὰν καί, εὐχαρίστησε αὐτὸν διὰ τὴν τῶσιν ἀγάπην του καὶ ἀφιέρωσεν ὅλας σου τὰς δυνάμεις διὰ νὰ τὸν ὑπακούῃς, ζήτησε τὸ πνεῦμά του διὰ νὰ σὲ ἐνισχύῃ εἰς ὑπακοήν, ἀφιέρωσε τὴν ζωὴν σου εἰς ὑπηρεσίαν τοῦ Εὐαγγελίου, ὅχι πλέον ἀφαιρῶν τὴν ζωὴν τῶν ὁμοίων σου χάριν τῆς ζωῆς τῆς ἰδικῆς σου, ἀλλὰ προσφέρων ἐν ἀνάγκῃ εἰς θυσίαν τὴν ζωὴν σου χάριν τοῦ Εὐαγγελίου καὶ τοῦ ἔργου τῆς ἀγάπης τοῦ Θεοῦ. Μάθε τέλος ἀγαπητέ μου ὅτι τὰ πονηρὰ πνεύματα παρὰ πλανοῦν τὸν κόσμον μὲ τὴν ψευδὴ τὴν διδασκαλίαν περὶ τῆς ἀξίας τῆς ζωῆς τῶν ἀνθρώπων, μάθε ἐπίσης ὅτι ὁ ἀγαθὸς Θεὸς δὲν ἀφήκεν ἐγκαταλελειμμένον τὸ πλᾶσμα του, ἀλλ' ἀπέστειλεν εἰς αὐτὸ «φῶς» καὶ θεραπείαν τῆς ἁμαρτίας τὸν εὐλογητὸν υἱὸν του, ὡς αἰώνιον Θῦμα καὶ ὡς φῶς τοῦ κόσμου οὕτως ὥστε κατὰ τὴν ἡμέραν τοῦ λογαριασμοῦ μετὰ τὴν ἀνάστασιν τῶν νεκρῶν νὰ εἶναι ἀναπολόγητος πᾶς ἄνθρωπος ἐνώπιον τῆς ἐνδόξου τοῦ Κυρίου Ἰησοῦ Χριστοῦ παρουσίας, ὁ ὅποιος εἶναι ὁ μόνος ἀρμόδιος ὅπως κρίνῃ τὴν ζωὴν μας, διότι εἰς αὐτὸν ἔδωκεν ὁ Πατὴρ τῆς κλειδῆς τῆς Βασιλείας Του. Αὐτὸς ἀνοίγει καὶ οὐδεὶς δύναται νὰ κλείῃ, καὶ ὅστις κλείει καὶ οὐδεὶς δύναται νὰ ἀνοίγῃ.

Εἴθε νὰ εὐρεθῶμεν κατὰ τὴν ἡμέραν ἐκείνην τῆς παρουσίας τοῦ δεδοξαμένου Λυτρωτοῦ μας ὅτι ἔχομεν πραγματοποιήσῃ μίαν ζωὴν ἐν αὐτῷ εἰς αὐτὸν καὶ δι' αὐτόν, καὶ τοῦτο θὰ ἔχῃ γίνῃ διότι «τὸ αἷμα τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ τοῦ Υἱοῦ τοῦ Θεοῦ καθαρῶς ἡμᾶς ἀπὸ πάσης ἁμαρτίας» Α'. Ἰω. α. 7.

(Ἀπεστάλη ἡμῖν παρὰ τῆς ἐν Ἀθήναις Ὁρθόδοξου Χριστιανικῆς Ἀδελφότητος ὁ «Εὐαγγελισμός»).

ΕΙΣΑΙ ΧΡΙΣΤΙΑΝΟΣ ;

Βεβαίως είμαι χριστιανός τόσο, όσον και σύ.
Δέν είμαι ούτε Έβραίος, ούτε Τούρκος, ούτε ά-
πιστος.

-- Άλλά, άγκυπητέ μου φίλε, υπάρχουν: δύο εί-
δων Χριστιανοί, οι κατ' όνομα μόνον χριστιανοί και
οι άληθείς τοιοῦτοι. Υπάρχουν οι άληθείς και οι
ψευδείς χριστιανοί, οι ψυχροί, τυπικοί, και οι μετα-
βάλλοντες εκ του θανάτου εις την ζωήν, οι «πιστεύσαν-
τες διά να σώσωσι τας ψυχάς των». Είς ποίαν εκ των
δύο τούτων τάξεων ανήκετε;»

Ω, εγώ πιστεύω ότι είμαι καλός, όπως οι πλει-
στοι των ανθρώπων, μολοντί δέν περνά διά πολύ
θρησκός.

Μά την άλήθειαν, όφείλω να σάς είπω, ότι ουδε-
μιαν έχω υπόληψιν εις αυτούς τους υποκριτάς, οίτι-
νες κάμνουν επίδειξιν της θρησκείας των. Πολλοί
έξ εκείνων, οίτινες όμιλούν περισσότερον περί θρη-
σκείας, είναι οι χειρότεροι άθλιοι της ύψηλίου. Ως
πρός έμέ, πιστεύω εις τό γνωμικόν: «Ο σύ μισείς,
έτέρω μη ποιήσης», και φυλάττω την θρησκείαν μου
διά τόν έαυτόν μου. Γνώμη μου δέ είναι ότι δύναται
τις να είνε τόσο καλός μένων εις την οίκίαν του,
όσον και όταν υπάγῃ εις την εκκλησίαν, εάν κάμνῃ
ότι δύναται, εάν κάμνῃ την προσευχήν του, βεβαίως
δέν είναι μακράν της άληθείας, και εις τό τέλος, όλα
θά τελειώσουν καλὰ μέ αυτόν.

—Και εγώ αποστρέφομαι την ύποκρισιν όσον
και σύ, αλλά να σοί, είπω την άλήθειαν, εάν δέν έ-
χῃς άλλην ιδέαν του τι είναι χριστιανός, δέν είσαι
άληθής πιστός.

Εγώ σάς λέγω ότι είμαι Χριστιανός. Είμαι μέ-
λος της Έκκλησίας, κηρύττω κατά Κυριακήν τό
Ευαγγέλιον, πληρώνω όσα όφείλω και καταβάλλω
προσπάθειαν να είμαι καλός. Τι περισσότερο θέλετε;
Δέν πρόκειται τι εγώ θέλω. Ο Θεός λέγει ότι εάν μη
πιστεύσῃ ή δικαιοσύνη σας πλείοτερον της των Γρα-
μμάτων, και Φαρισαίων, δέν θέλετε εισέλθει εις την
βασιλείαν των Ουρανών. (Ματθ ε' 20). Ανεγνώρισας
ποτέ ότι είσαι απολωλώς άμαρτωλός;

—Όχι, έλπίζω, ότι δέν είμαι απολωλώς.

—Τότε ο Χριστός δέν είναι Σωτήρ σου· διότι ο
Χριστός «ήλθε να ζητήσῃ και να σώσῃ τό απολω-
λός». (Λουκ. ιθ 10). Εφύλαξες μέχρι τούδε όλον τόν
νόμον;

—Τόν εφύλαξα κατά δύναμιν, βεβαίως (όμως κα-
νείς δέν είναι τέλειος. Εν τούτοις έν τῇ λόγῃ Θεοῦ
αναγινώσκωμεν. «Οστις φυλάξῃ όλον τόν νόμον και
πταίσει εις έν, έγεινεν ένοχος [πάντων]» (Ίακ. 6'
10) Ωστε όλοι είναι απολωλότες;

—Βεβαίως! Πάντες οι άνθρωποι είναι ένοχοι ενώ-
πιον του Θεοῦ, και έξ έργων νόμου δέν θέλει δικαιω-
θῇ ενώπιον Αυτοῦ ουδεμίς σάρξ (Ρωμ. γ' 14 20). Τό
ότι λέγεσαι Χριστιανός, ότι είσαι τίμιος, ή φιλάν-
θρωπος, όλα αυτά είναι άνωφελη και δέν σοί δίδουν
την σωτηρίαν· διότι ενώπιον του Θεοῦ όλ' αυτά τά
καλά έργα, είναι ως «ρουπορόν έμάτιον». Βλέπεις
λοιπόν, ότι δέν είσαι χριστιανός, είμή μόνον έξωτε-
ρικώς και κατ' όνομα;

—Πιστεύω όμως εις τόν Χριστόν.

—Και τά δαιμόνια πιστεύουσι, διότι είναι γεγραμ-
μένον, «Και τά δαιμόνια πιστεύουσι και φρίττουσιν.
(Ίακ. 6' 13).

Τι λοιπόν δύναται να κάμῃ τις περισσότερα; Τι
πρέπει να κάμω διά να σωθῶ;

—Είναι αυτή ή έρώρησις της καρδιάς σου: Άνη-
συχείς άληθώς; Βλέπεις, ότι είσαι ένοχος, κατεστραμ-
μένος, απολωλώς άνευ έλπίδος;

—Κάτι μου λείπει, τό αναγνωρίζω· διότι πρέπει
να όμολογήσω, ότι δέν θά ήθελον ν' αποθάνω όπως
είμαι τώρα. Δέν είμαι όποιος έπρεπε να είμαι· και έν
τούτοις, πολύ προσεπάθησα να γείνω καλλίτερος.

—Παύσον τας προσπαθείας σου και αναγνώρισε
ενώπιον του Θεοῦ ότι είσαι απολωλός. Εάν δέ δέν
θέλῃς ΝΑ ΑΠΟΛΕΣΘΗΣ ΑΙΩΝΙΩΣ, όμολόγησον
ότι είσαι ΤΩΡΑ απολωλός, και θά εύρης έν τῇ Χρί-
στῷ ένα Σωτήρα διότι «Αυτός ήλθε να ζητήσῃ και
να σώσῃ τό απολωλός». (Ματθ. ιη' 11) Εάν άληθώς
έπιθυμῇς την σωτηρίαν, εάν ή κραυγή σου είναι ο-
πως ή του Δεσμοφύλακος των Φιλιππων, «Τί
πρέπει να κάμω διά να σωθῶ;» Τότε δέχθη-
τι δι' έαυτόν την απάντησιν, την όποίαν του έδωκεν
ο Θεός. «Πίστευσον εις τόν Κύριον Ἰη-
σοῦν Χριστόν και θέλεις σωθῇ σύ και ο οί-
κός σου». (Πραξ. ις' 31) Έλθε εις Αυτόν τώρα.
Πίστευσον εις Αυτόν και θά σε σώσῃ. Άκουσον την
ύπόσχεσίν του. «Ο άκούων τόν λόγον μου και πι-
στεύων εις τόν πέμψαντά με, έχει ζωήν αιώνιον, και
εις κρίσιν δέν έρχεται, αλλά μετέβη εκ του θανάτου
εις την ζωήν». (Ίωαν. ε 24) Μή όνομάζῃσαι μέ τό
όνομα του Χριστοῦ, πριν ή δυνηθῇς έν άληθεία να
είπῃς: «Ο ΧΡΙΣΤΟΣ ΕΙΝΑΙ ΙΔΙΚΟΣ ΜΟΥ, ΚΑΙ
ΕΓΩ ΕΙΜΑΙ ΤΟΥ ΧΡΙΣΤΟΥ».

Ε. Γ.

ΔΕΝ ΧΩΡΕΙ ΠΛΕΟΝ ΠΡΟΣΠΟΙΗΣΙΣ

Εκ του έκφωνηθέντος την Κυριακήν της Όρθο-
δοξίας έ. έ. λόγου του Θεοῦ. επισκόπου Κισσάμου
και Σελίνου και της αποφάσεως αυτοῦ, την όποίαν
και έπραγματοποίησε, να δελτιώσῃ κάπως την οίκο-
νομικήν θέσιν των ιερέων της επισκοπῆς του, αποδει-

κνύεται ότι της πενίας και αθλιότητος τοῦ Ἐνοριακοῦ κλήρου ὑπάρχει καὶ μένον εἶναι οἱ προϊστάμενοι αὐτοῦ οἵτινες τὸν ἱερέα κυριολεκτικῶς περιφρονοῦσιν ὥστε νὰ ἔγεται κανεὶς σχεδὸν ἀπίστεύσῃ ὅτι ἐν τῇ πενίᾳ καὶ καταπτώσει τοῦ ἀληθῶς εὐχαριστοῦνται. Ἐπίσκοπος ἢ μητροπολίτης ποῦ ἀνέχεται τὴν πενίαν αθλιότητα καὶ ἀμάθειαν τῶν ὑπ' αὐτὸν ἱερέων ἐν μεσφ 20ῇ αἰῶνι, πράττει κατὰ τὸ τελείως ἀσυγχώρητον. Ἀνάγκη νὰ λεχθῇ ἡ ἀλήθεια ἔστω καὶ πικρά. Τί θὰ ἐλέγομεν δι' ἓνα στρατηγὸν ὁ ὁποῖος αὐτὸς μὲν ἐξ ὁρίων ἡγεμονικῶν, οἱ δὲ στρατιῶταί του κινεῖνται ῥα κένδυτοι, πειναλέοι, ἀνευ ἡθικοῦ; Διὰ τοιοῦτου στρατοῦ ὑπάρχει ἔστω καὶ ἡ ἐλαχίστη ἐλπίς νὰ κερδῇ θὴ νίκη; Τὴν κατάστασιν τοῦ τοιοῦτου στρατοῦ δεθὰ τὴν πάρουν μοιρωδιὰ οἱ ἐχθροὶ καὶ δὲν θὰ θελήσουν νὰ τὴν ἐπωφεληθοῦν;

Ὁ στρατηγὸς τοῦ ἀθλίου αὐτοῦ στρατοῦ δύναται νὰ δικαιολογηθῇ, ἢ ν' ἀρνηθῇ, ὅτι δὲν παρεσκεύαζε τὴν ἡτταν καὶ τὴν καταστροφὴν; Ἐπίσκοπος ἢ μητροπολίτης, ὁ ὁποῖος ἀνέχεται νὰ ἔχῃ πενομένους, ρακενδύτους, καὶ ἀμαθεῖς ἱερεῖς, ὁ ὁποῖος "χειροτονεῖ" ἱερεῖς ἐν μέσφ εἰκοστῇ αἰῶνι κοινωνικὰ ναυάγια, πῶς δύναται νὰ ὀνομασθῇ; Εἰς ποῖον δικαίως δύναται ν' ἀποδοθῇ ἡ θρησκευτικὴ ἀδιαφορία τοῦ λαοῦ, ἡ ἡθικὴ ἐκλυσίς αὐτοῦ, ἡ διαρκυγὴ τοῦ ποιμνίου ὑπὸ τῶν λύκων εἰμὴ εἰς τὴν οἰκτρὰν κατάστασιν τῶν ποιμένων ἱερέων καὶ τῆς οἰκτρᾶς αὐτῆς καταστάσεως πάλιν εἰμὴ εἰς τὸν ἐπίσκοπον ἢ μητροπολίτην;

Ὁ γηραιὸς θεοφ. ἐπίσκοπος Κισάμου καὶ Σελίνου, ἀποκαμών νὰ βλέπῃ τὴν πενίαν τῶν ἱερέων τοῦ ἀπεφάσισε νὰ ἐξεύρῃ κάποιον τρόπον ν' ἀκουφίσῃ τούτους οἰκονομικῶς. Τὸν ἐξεύρε, τὸν ἔθεσεν εἰς ἐφαρμογὴν καὶ ἰδοὺνέον συμπέρασμα. "Ὅτι, ὅταν εἰς ἐπίσκοπος ἢ μητροπολίτης πονέσῃ τοὺς ἱερεῖς τοῦ ἀδύνατον νὰ μὴ βελτιώσῃ τὴν οἰκονομικὴν θέσιν τῶν "Ὅτι ἡ οἰκονομικὴ κατάστασις τοῦ ἐνορ. κλήρου ἐξαρτᾶται ἐν πολλοῖς ἀπὸ τὸ διαφέρειν ἢ τὴν ἀδιαφορίαν τῶν ἐπισκόπων. Ἡ δικαιολογία ὅτι ἡ Πολιτεία μονομερῶς πταίει, εἶνε ἀσύστατος. Ἡ Κρήτη μετὰ τὴν ἀπελευθέρωσίν της ἐκέκτητο καὶ κέκτηται 40 καὶ πλέον κεντρικὰς μονᾶς, τῶν ὁποίων ἡ κτηματικὴ περιουσία ἦτο τσακούτη, ὥστε καλῶς διαχειριζομένη ἠδύνατο ὅχι μόνον τοὺς 400 μοναχοὺς (τῶν εἰρημένων μονῶν νὰ συντηρῇ, ὅχι μόνον τὸν ἐνοριακὸν κλῆρον τῆς Κρήτης νὰ μισθοδοτῇ ἀξιπρεπῶς, ἀλλὰ καὶ νοσοκομεῖα πτωχοκομεῖα, βρεφοκομεῖα κλπ. νὰ συντηρῇ. Τοῦτο εἶνε ἀναμφισβήτητος ἀλήθεια.

—Τί ἐγίνεν ἐξ ὧν αὐτῶν; Μόνον οἱ ἐπίσκοποι αὐτῆς ἐμισθοδοτοῦντο καὶ οἱ τετρακόσιοι μοναχοὶ εἰσιτίζοντο, τοὺς ὁποῖους μιὰ καὶ μόνον μονὴ θὰ ἠδύνατο νὰ συντηρῇ. Ὁ ἐνοριακὸς κλῆρος τῆς νήσου ἐλησμονήθη, ἡγνοήθη, ὥς τι περιττὸν καὶ ἀνάξιον λόγου. Τὰ

ἔτη παρήρχοντο, οὕτως ὁ δὲ ἐνοριακὸς κλῆρος ἐφθασεν εἰς ἀπίστευτον σημεῖον οἰκονομικῆς αθλιότητος καὶ ἐνεκα ταύτης καὶ εἰς κατάπτωσιν καὶ ἀνικανότητα ἴσῃν πρὸς ἀνυπαρξίαν ἐν τῇ κοινωνικῇ δράσει. Αἱ μέγισται περιουσίαι τῶν μονῶν ὡς ἦτο ἐπόμενον ἐκίνησαν τὸν φθόνον καὶ ὁ φθόνος τὴν βρεξίν ν' ἀφαιρεθῶσιν ἀπὸ τὰς μονᾶς, ἥπερ καὶ ἐγένετο, τῶν ἐπισκόπων καὶ μοναχῶν τριδόντων τοὺς ὀφθαλμοὺς. Ἀφῆρθησαν τὰ τρία πέμπτα τῶν περιουσιῶν, ἀξίας δισεκατομμυρίου περίπου καὶ ἐδόθησαν εἰς τὰ νέανομικά πρόσωπα, τὰ ἐφεδρικὰ ταμεῖα. Ἀφῆρθησαν δὲ εἰς τὴν κυριότητα τῶν μονῶν, αἵτινες σιτίζουσιν 400 περίπου μοναχοὺς, τὰ δύο πέμπτα, ἀξίας ἴσης πρὸς τὰ ἀφαιρεθέντα τρία πέμπτα.

—Ἀν διὰ τῆς καλῆς χρήσεως τῶν μοναστηριακῶν περιουσιῶν εὐθὺς ἐξ ἀρχῆς (ἀπὸ τοῦ 1900) σὺν τῇ συντηρήσει νοσοκομείων, πτωχοκομείων κ. λ. ἐμισθοδοτεῖτο καὶ ὁ ἐνοριακὸς κλῆρος ἀξιοπρεπῶς, καὶ ἡ Κρήτη ὡς ἐκ τούτου ἐκέκτητο ἀπ' ἄκρου εἰς ἄκρον μορφωμένους ἐφημερίους, οἵτινες ἐπιτυχῶς θὰ ἐκῆρτυον τὸν λόγον τοῦ Θεοῦ, αἵτινες θὰ ἦσαν τὸ ἄλλας τῆς κοινωνίας, ἥτις θὰ ἡσθάνετο καὶ θὰ ἡγάπα αὐτοὺς ὡς ἀληθεῖς ποιμένας καὶ φρουροὺς της, οὐδεὶς ποτὲ θὰ ἐτόλμα νὰ διανοηθῇ καὶ πολὺ περισσότερον νὰ προτείνῃ νὰ ἀφαιρεθῇ ἀπὸ τὴν Ἐκκλησίαν ἡ τόσα καλὰ ἀποφέρουσα περιουσία της.

Ἀλλὰ καὶ τὰ ἐναπομείνοντα δύο πέμπτα καθ' ἡμᾶς, καθὼς καὶ κατὰ τὸν θεοφ. Κισάμου καὶ Σελίνου, θὰ ἰδύνατο νὰ ἐπαρκέσουν καλῶς χειριζόμενα ἢ μᾶλλον ρευστοποιούμενα οὐ μόνον διὰ τὰς λοιπὰς ἀνάγκας τῆς Ἐκκλησίας τῆς Κρήτης ἀλλὰ καὶ διὰ τὴν μισθοδοσίαν τοῦ ἐνοριακοῦ κλήρου αὐτῆς. Ἀλλ' ἐνφ' τούτῳ εἶνε δυνατόν, προβάλλει ἀμέσως ἡ ἐρώτησις, εἶνε δυνατόν;

Ὅταν πρὸ 30 ἐτῶν συνετάσσετο ὁ Καταστατικὸς Χάρτης τῆς ἐκκλησίας Κρήτης, καθὼς εἶπε πρὸς ἡμᾶς ἐγκριτος πολιτικὸς τοῦ Νομοῦ Χανίων, ἐγένετο ὑπ' αὐτοῦ εἰς τοὺς συντάκτας ἢ παρατήρησις:—"Διατί δὲν ἀναγράφεται διάταξις περὶ μισθοδοσίας τοῦ ἐνοριακοῦ κλήρου, ἀφοῦ ἡ ἀρτισύστατος Ἐκκλησία τῆς Κρήτης κέκτηται περιουσίαν ἐπιτρέπουσαν εἰς αὐτὴν ἀνέτως καὶ ἀξιοπρεπῶς νὰ μισθοδοτῶνται οἱ ἱερεῖς;"—Εἰς τὴν δικαιοτάτην αὐτὴν παρατήρησιν, ἐδόθη ἡ ἐξῆς ἀπάντησις:—"Γιὰ τοὺς παπᾶδες "λέτε; δὲν βαριέσαι;"

Τὸ ἴδιον ἀκούει κανεὶς καὶ σήμερον. Διότι τί ἄλλο σημαίνει ἡ τόση ἀδιαφορία διὰ τὴν ἀπὸ πάσης ἀπόψεως βελτιώσιν τοῦ ἐνοριακοῦ κλήρου; Τί ἄλλο σημαίνει ἡ χειροτονία ἀμαθῶν ἐν μέσφ εἰκοστῇ αἰῶνι; Τί ἄλλο σημαίνουν εἰμὴ περιφρόνησιν καὶ θὴ προερχομένην ἀπὸ ἐκεῖ ποῦ ἔπρεπε ἀντ' αὐτῆς νὰ ὑπῆρχεν ἐκτίμησις μεγάλη;

«Γιὰ τοὺς πικράδες λέτε: δὲ θαριέσαι!» Ναὶ δι' αὐτοὺς λέγομεν. Δι' αὐτοὺς, ποὺ εἰς ἄλλας χώρας θεωροῦνται καὶ εἶνε σπουδαϊκότες ἡθικοθησκευτικὸς καὶ ἡθικοκοινωνικὸς παράγων. Δι' αὐτοὺς λέγομεν πρὸς πάντας, ὅτι, ἐν ὅσῳ πένονται, ἐν ὅσῳ περιφρονοῦνται, ἐν ὅσῳ ἀγνοοῦνται, ἐν ὅσῳ ὡς λόγον ὑπάρξεως τῶν μόνων ἔχουν νὰ θίπτουν, νὰ διαπείθουν νήπια, καὶ ὡς φωνογράφοι ν' ἀπαγγέλλουν εὐχὰς, τελεῖται ἔγκλημα κατὰ τῆς θρησκείας καὶ τῆς πατριδοῦς, αἵτινες ἀμφοτέραι, στεροῦνται τῶν καλῶν τοῦ πράγοντος ἐκείνου, ὅστις εἰς ἄλλας χώρας τόσο ἀποφελῶς καὶ ἀποτελεσματικῶς ὑπηρετεῖ ἡμφοτέρως, Παιδείαν καὶ Θρησκείαν, διὰ τῶν φώτων του, διὰ τοῦ δίου του καὶ διὰ τῆς ἐν γένει δρασεως του.

Ἄλλ' ὅτι, ἐγένεν, ἐγένεν. «Ἀνάγκη τέλος, ὡς τονίζει ὁ Θεός. Κισσάμου καὶ Σελίνου, νὰ ἀνανήψωσι πάντες (οἱ ἐπίσκοποι, ὡς τὰ χίστα». Διότι «ἐφθάσεν ὁ κόμπος στὸ σκοινί.» Δικαιολογία πλέον διὰ τὴν ἀθλλαν οικονομικὴν κατάστασιν [τοῦ ἐνοριακοῦ κλήρου (τῆς νήσου), δὲν χωρεῖ. Δὲν χωρεῖ πλέον προσποιήσεις.

Η ΦΩΝΗ ΤΩΝ ΣΕΙΣΜΩΝ

Ἀπὸ τινων ἐτῶν οἱ σεισμοὶ καὶ αἱ τοιοῦτου εἴδους καταστροφαὶ διαδέχονται ἀλλήλας μὲ τρόπον λέαν ἀνησυχητικόν, καὶ ἀφανίζουν καὶ ἐρημώνουν χώρας ἄχρι τοῦδε ἀκμῆς καὶ εὐδαίμονας. Ἐν πρώτοις ἡ ταχέως λησμονηθεῖσα Μαρτινίκα, ἔπειτα ὁ Ἅγιος Φραγκίσκος, προσφάτως δὲ ἡ Καλαδρία ἐν Ἰταλίᾳ ἀλληλοδιαδόχως ἔπαθον σεισμούς.

Αἱ ἀσυνήθεις αὗται πράξεις τῆς δικαιοσύνης τοῦ Θεοῦ, δεικνύουν πόσον παράλογος εἶναι ἡ ἰδέα, τὴν ἐποίαν κοινῶς ἔχουσιν οἱ ἄνθρωποι περὶ τοῦ Θεοῦ, τὸν ὅποιον καλοῦσι «Πανάγαθον» διότι νομίζουν, ὅτι θὰ ἐξαλείψῃ ὅλας τὰς ἀμαρτίας τῶν ἀνθρώπων καὶ ὅτι θὰ τοὺς δεχθῇ τέλος ὅλους εἰς τὸν οὐρανόν.

Αἱ καταστροφαὶ αἵτινες τόσο συχνὰ συμβαίνει εἰς χάτως, διδόνουν τὴν προαίσθησιν τῆς μεγάλης ἡμέρας τῆς κρίσεως, καθ' ἣν πάντες θὰ ἐμφανισθῶσιν πρὸ τοῦ θρόνου τοῦ Θεοῦ διὰ νὰ δώσουν λογαρισμὸν καὶ νὰ λάβουν κατὰ τὰ πεπραγμένα διὰ τοῦ σώματος.

Ἰσως θὰ διερωτᾷσαι πῶς εἶναι δυνατόν νὰ γείνη τοῦτο ἀπὸ ἑνὸς Θεοῦ ἀγάπης; Φίλε μου, ἐκεῖνο τὸ ὅποιον περισσότερον μ' ἐκπλήττει εἶναι ἡ ὑπομονὴ τοῦ Θεοῦ, ὅστις ἀφῆκε ἐπὶ πολλὰ ἔτη νὰ ὑπάρχῃ ἐπὶ ἐνὸς ἡφαιστείου πόλιν, ὡς ὁ Ἅγιος Φραγκίσκος. Ἀς ὑποθέσωμεν, ὅτι ἐν τιοῦτον ὄργανον δικαιοσύνης ἦτο

εἰς τὰς χεῖράς σου, θὰ ἐπερίμενες τὸσον χρόνον διὰ νὰ τὸ χρησιμοποίησας ἐναντίον ἐκείνων, οἵτινες κατημέραν σὲ καλύπτουν μὲ ὕδρεις; Ὡ, ἡ ἀγάπη τοῦ Θεοῦ καὶ ἡ ἀγαθότης ἐμφανίζονται: ὑπὸ θαυμαστὸν φῶς, δταν ἀνυπολόγητον ποῖαν ἐρήμωσιν καὶ καταστροφὴν δύνανται νὰ προσενησῇ μίᾳ μόνῃ φροδερᾷ ἐνέγγειά του. Ἡ εὐσπλαχνία τοῦ Θεοῦ καταφαίνεται: μᾶλλον ἀπέναντι τῶν 399 χιλιάδων τῶν δικασθέντων, παρὰ ἡ δικαιοσύνη του ἀπέναντι τῶν χιλίων, οἵτινες ἀπολέσθησαν ἐν Ἁγίῳ Φραγκίσκῳ.

Ἐὰν ὁ Θεὸς εἶναι πλήρης ἀγάπης, δὲν εἶναι δεδοκίμως τοιοῦτος μὲ θυσιάν τῆς δικαιοσύνης του, ἥτις πρέπει νὰ τιμωρήσῃ τὸν ἐνοχόν, μὴ δυναμένη νὰ τὸν ἀθωώσῃ. Μεγάλη εἶναι ἡ ὑπομονὴ του, ἀλλὰ θὰ λάβῃ τέλος. Σήμερον εἶναι ἡμέρα σωτηρίας, ἡμέρα ὑπομονῆς, καθ' ἣν ὁ Θεὸς προσκαλεῖ τοὺς ἀνθρώπους εἰς μετάνοιαν, καὶ καθ' ἣν δέχεται τοὺς προσερχομένους: εἰς αὐτὸν, καὶ τοὺς συγχωρεῖ διὰ τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ. Κατὰ τὴν ἡμέραν αὐτήν, δίδει μερικὰ παραδείγματα τῆς μελοῦσης κρίσεως, ἵνα προειδοποιηθῇ ὁ ἄνθρωπος καὶ ἐπιστρέψῃ ἀπὸ τῆς πονηρᾶς ὁδοῦ του.

Ἡ ἡμέρα ὅμως τῆς χάριτος φθάνει εἰς τὸ τέλος της, αἱ δὲ προειδοποιήσεις τοῦ Θεοῦ γίνονται συχνότεραι καὶ μετ' ἐπιμονῆς φωνάζουν. «ΕΤΟΙΜΑΣΘΗΤΙ Ν' ΑΠΑΝΤΗΣΗΣ ΤΟΝ ΘΕΟΝ ΣΟΓ!» Ἡ ἀνωγίτης μετ' ὀλίγον ἐρχεται. Ποῦ θὰ τὴν διέλθωμεν;

— Ἀλλὰ πῶς νὰ προετοιμασθῶμεν; ἐρωτᾷτε. Ἄ, ὁ Θεὸς δὲν ἐλάλησε μόνον διὰ τῶν τρομερῶν τούτων συμβάντων, ἀλλὰ ἐλάλησεν καὶ διὰ τοῦ ἱεροῦ αὐτοῦ, ὅστις ἀφῆθη νὰ στεταυρωθῇ ἐν τῷ μέσῳ δύο κακούργων. Ἡ θέα τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ ἐπὶ τοῦ σταυροῦ εἶναι μίᾳ πρόσκλησις τοῦ Θεοῦ. Ὁ Χριστὸς ἔπρεπε νὰ λάβῃ τὴν τιμωριστικὴν τυχὴν θέσιν ἕνεκα τῆς ἀμαρτίας σου, ἀγαπητὲ ἀναγνώστα. Καὶ μεθ' ὅλην τὴν ἀγάπην τοῦ Θεοῦ πρὸς τὸν μονογενῆ Υἱόν του, δὲν ἐφείσθη αὐτοῦ, ἀλλὰ τὸν παράδωκεν ὑπὲρ πάντων ἡμῶν. Ἡ μάχη τῆς δικαιοσύνης τοῦ Θεοῦ, ἥτις ἔπρεπε νὰ πλήξῃ σὲ, ἐπληξεν αὐτὸν, τὸν μόνον δίκαιον, τὸν μόνον ἀθῶον. Ὡ θαυμαστὴ ἀγάπη, ἀλλὰ καὶ θαυμαστὴ δικαιοσύνη! «ΕΧΟΜΕΝ ΤΗΝ ΕΙΡΗΝΗΝ διὰ τοῦ αἵματος τοῦ σταυροῦ». (Κολ. 8'29)

Εἰς τὸ ἐξῆς πάντες οἱ προσερχόμενοι εἰς τὸν Ἰησοῦν ἀναγνωρίζοντες τὰς ἀμαρτίας των καὶ πιστεύοντες εἰς αὐτὸν, συγχωροῦνται διότι «τὸ αἷμα τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ τοῦ ἱεροῦ Αὐτοῦ καθαρίζει ἡμᾶς ἀπὸ πάσης ἀμαρτίας. (Ἀ' Ἰωαν. 1' 7) Δὲν τρομάζει πλέον αὐτοὺς ἡ κρίσις διότι ἡ κρίσις ἐτελείωσεν ἐπὶ τοῦ σταυροῦ τοῦ Γολγοθᾶ. Ὅστις πιστεύει εἰς αὐτὸν δὲν κρίνεται» (Ἰωαν. 3' 18).

Τὸ μέσον τοῦτο τῆς σωτηρίας ἡτοιμάσθη ὑπ' Αὐτοῦ τοῦ Θεοῦ. «Πῶς θέλομεν ἐκφύγει, ἐὰν ἀμελῶμεν

μίαν τόσον μεγάλην σωτηρίαν; (Ἐδρ. δ' 3).

Θά τολμήσης νά μείνης ἀδιάφορος ἐνώπιον μιᾶς τοιαύτης θυσίας; Θά τολμήσης νά τήν παρμελήσης; Ἐάν τὸ πράξης, θά πληρώσης μὲ τὴν αἰώνιον ἀπώλειαν σου· διότι «δὲν εἶναι ὄνομα ἄλλο ὑπὸ τὸν οὐρανὸν δεδομένον διὰ τοῦ ὁποίου πρέπει νά σωθῶμεν». (Πράξ δ' 12).

Οὕτε εἰς τὸ παρελθόν ὑπῆρχεν ἄλλο ὄνομα, οὐδὲ εἰς τὸ μέλλον θά ὑπάρξῃ. Ὡ ἀγαπητὲ ἀναγνώστη, δέχθητι τὴν πρόσκλησιν, τὴν ὁποίαν ὁ Θεὸς σοὶ ἀπευθύνει. «Πίστευσον εἰς τὸν Κύριον Ἰησοῦν Χριστὸν, καὶ θέλεις σωθῆ». (Πράξ. στ' 31).

ΔΙΑΤΙ ΦΥΛΑΚΙΖΟΥΝ ΤΟΥΣ ΚΑΤΑΔΙΚΟΥΣ

Διατί φυλακίζουν τοὺς καταδικούς; Ἐνεκα ὁλοκλήρου ζωῆς ἀσωτείας καὶ ἐγκλημάτων; Ὁχι, μία μόνη κακὴ πράξις ἀρκεῖ. μία μόνη παράβασις τοῦ νόμου ἐπ' ὀλίγας στιγμὰς, δύναται νά φέρῃ φυλάκισιν καὶ θλίψεις μὴνῶν καὶ ἐτῶν ἀκόμῃ. Ἐν τούτοις οὐδεὶς ὀνομάζει τοῦτο ἀδικίαν.

—Ὁ Θεὸς θά κρίνῃ τοὺς ἀνθρώπους ὅχι ἔνεκα τῆς κακῆς φύσεως των, ἀλλὰ διὰ μίαν ἁμαρτίαν· τὴν ἀπόρριξιν τοῦ Σωτῆρος Χριστοῦ. «Ὅστις πιστεύει εἰς αὐτὸν δὲν κρίνεται, ὅστις ὅμως δὲν πιστεύει εἶναι ἤδη κεκριμένος».

Ὁ Θεὸς δὲν λέγει: «Ὅστις ζήσῃ ἐντίμως, θά ἔχῃ αἰώνιον ζῶν, ἀλλὰ σαφῶς δεικνύει, ὅτι ἡ σωτηρία ἢ ἡ καταστροφή μιᾶς ψυχῆς ἐξαρτᾶται ἐκ τῆς ἀποδοχῆς ἢ ἀπορρίψεως τοῦ Χριστοῦ καὶ τῆς ἐπὶ τοῦ σταυροῦ θυσίας Αὐτοῦ.

—Ἀναμφιδόλως δὲ ὅταν δεχθῇ τὸν Χριστὸν, ταχέως θά τὸ δείξῃ ὑπακούων εἰς αὐτὸν. ΤΑ ΕΡΓΑ ΕΙΝΑΙ ΔΙ' ΑΥΤΟΝ ΑΠΟΔΕΙΞΙΣ ΤΗΣ ΠΙΣΤΕΩΣ ΤΗΣ ΕΝ ΑΥΤῳ.

—Ἐάν τις λέγῃ, «Πιστεύω», καὶ ἐξακολουθεῖ νά ζῇ ἐν τῇ ἁμαρτίᾳ, εἶναι ψεύστης καὶ ἐν αὐτῇ ἀλήθειᾳ δὲν ὑπάρχει.

—Διότι τόσον ἀγάπησεν ὁ Θεὸς τὸν κόσμον, ὥστε ἔδωκε τὸν Ἰὸν αὐτοῦ τὸν μονογενῆ, διὰ νά μὴ ἀπολεσθῇ ΠΑΣ Ὁ ΠΙΣΤΕΥΩΝ εἰς αὐτὸν ἀλλὰ ΝΑ ΕΧΗ ΖΩΗΝ ΑΙΩΝΙΟΝ. (Ιωαν. γ. 16).

Φίλε ἀναγνώστα, σπεῦσον νά πιστεύσῃς εἰς Αὐτὸν διὰ νά λάβῃς καὶ σὺ τὴν αἰώνιον ζῶν.

ΣΗΜΕΙΩΜΑ

ΕΠΙ ΤΗΣ ΣΥΓΧΡΟΝΟΥ ΗΘΙΚΗΣ ΚΑΤΑΣΤΑΣΕΩΣ

ΥΠΟ G. HOLLENBACH

Τὸ κῦμα τῆς ἀνηθικότητος, τὸ ὁποῖον ἀνέτρεψε τὸν ἠθικὸν βίον τῆς κοινωνίας, ὑποκαθιστῶν τὰς ἀνεγνωρισμένους θεμελιώδεις ἠθικὰς ἀρχάς, ἐγέννησε σειρὰν κλίσεων καὶ συνηθειῶν ἀκρίτων, στοχαζομένων μόνον τὴν ἑξαψιν τῶν αἰσθήσεων καὶ τῶν ἀνθρωπίνων παθῶν, καὶ προσέβαλεν ἐξ Ἰσου τοὺς ἀρχαίους θεσμοὺς τοῦ Χριστιανισμοῦ μετὰ τόσης δυνάμεως, ὥστε νά ἔχουν ἀντίκτυπον τὰ ἀπαίσία του ἀποτελέσματα καὶ εἰς αὐτοὺς τοὺς κόλπους τῆς Ἐκκλησίας.

Ὑπὸ τὴν τάσιν ταύτην, τὴν ὁποίαν χαρακτηρίζομεν ὡς Μοδερνισμόν, δὲν ἐννοοῦμεν ποσῶς τὴν φυσικὴν καὶ διανοητικὴν πρόοδον καὶ ἀνάπτυξιν τοῦ παγκοσμίου πολιτισμοῦ, ἀλλὰ μᾶλλον τὴν μεταδοτικὴν μανίαν τοῦ συρμοῦ καὶ τοῦ πιθηκισμοῦ, ἥτις συνίσταται εἰς ἀντιγραφὴν καὶ ἀπομίμησιν πάσης ἀδιαφόρου ἐκκεντρικότητος, δυναμένης νά γεννηθῇ εἰς ἐκφυλισμένας κεφαλὰς καὶ ἐξωτερικευομένης διὰ διαφόρων γυναικείων συρμῶν, ὅπως ἡ ἔξωμος ἀμφίεσις, ἡ κουρὰ τῆς κόμης κτλ. χωρὶς νά ὁμιλήσωμεν περὶ χορῶν, θεατρικῶν ἔργων καὶ ἀνηθικῶν ταινιῶν, περὶ κακοφώνου καὶ ἐκκωφαντικῆς μουσικῆς καὶ περὶ πολλῶν ἄλλων ρευμάτων, τάσεως καὶ ροπῶν, ἀντιθέτων πρὸς τὴν εὐθυκρισίαν καὶ τὴν ἠθικὴν, τὰς ὁποίας ὅμως αὐθορμήτως ἡ πλειονότης τῆς κοινωνίας ἐπιδιοκίμαζει καὶ ἀκολουθεῖ.

Δὲν εἶνε δύσκολος ἡ διάκρισις μεταξὺ τῆς πραγματικῆς προόδου ἀφ' ἐνός, ἡ ὁποία ἐξασφαλίζει τὴν εὐημερίαν τῆς ἀνθρωπότητος καὶ συντελεῖ εἰς τὴν ἀνάπτυξιν τῆς ἀνθρωπίνης διανοίας, καὶ ἀφ' ἑτέρου τῆς μανίας τοῦ συρμοῦ καὶ ξενομιμήσεως, τὴν ὁποίαν ἔρριψαν εἰς τὸ μέσον νοσηρὰ κεφαλαί. Ἐξ ἄλλου τὰ εὐεργετήματα τῆς μιᾶς καὶ αἱ βλάβαι τῆς ἄλλης ἀπὸ ἀπόψεως ἠθικῆς εἶνε προφανῆ. Διὰ τοῦτο ἡ Ἐκκλησία δὲν ἔπαυσε νά ἐνθαρρύνῃ πάσας τὰς ἐκδηλώσεις τῆς προόδου καὶ ἐπιστήμης καὶ νά ἀναγνωρίζῃ πάντοτε ὅτι δὲν ὑφίσταται μεταξὺ πίστεως καὶ ἐπιστήμης ἀντίθεσις, ἀλλ' ὅτι ἀμφότεραι συμπληροῦσι καὶ ἐξηγοῦσιν ἀλλήλας. Ἐν τούτοις, ὅπου ἡ Ἐκκλησία ὑψώνει φωνὴν διὰ νά καταδικάσῃ μερικὰς ἐκδηλώσεις, συνοδευούσας τὴν γενικὴν πρόοδον, τῶν ὁποίων ἡ ἐπίδρασις προφανῶς τυγχάνει ὀλεθρία διὰ τὴν ἠθικὴν, ἐφ' ὅσον ἀποτελοῦν ἐπιβλαβεῖς παραλογισμούς, ἐνεργεῖ ἐν πλήρει δικαίῳ, καὶ δὲν ὑπάρχει λόγος νά δι'σχυρίζεται τις, ὅτι οὕτως ἐνεργοῦσα πο

λεμει την πρόοδον. Ἡ Ἐκκλησία μᾶλλον ποθεῖ νὰ διατηρησῇ ἀνέπαφα τὰ ἀγαθὰ τοῦ πολιτισμοῦ διὰ τὸ ποίμνιόν της, προσσπίζουσα αὐτὸ κατὰ τοῦ πνεύματος τοῦ κακοῦ, ὅπερ δὲν παύει νὰ καταδοκῇ εὐκαιρίαν νὰ ἀποκτήσῃ νέους ὁπαδοὺς, καὶ τοῦ ὁποίου ἡ ἀνηθικότης ἀποτελεῖ τὸ μᾶλλον ἐπιφοβὸν ὄπλον.

Οἱ ἰσχυρισμοὶ τῶν ἐχθρῶν τῆς Ἐκκλησίας, ὅτι ἡ πίστις θὰ ἦτο ἀσυμβίβαστος πρὸς τὴν Ἐπιστήμην, μόνον ὡς μωρία δύνανται νὰ χαρακτηρισθῶσι, δεδομένου, ὅτι ἀπὸ τῆς ἰδρύσεως τῶν πρώτων χριστιανικῶν Ἐκκλησιῶν, ὁ κλῆρος πάντοτε συνετέλεσεν εἰς τὴν ἀνάπτυξιν τῆς μορφώσεως τοῦ λαοῦ διαφυλάττων καὶ μεταβιβάζων ἀπὸ γενεᾶς εἰς γενεάν τι πολύτιμα χειρόγραφα τῆς ἀρχαιότητος ὡς ἀνεκτίμητον κληρονομίαν, ἄνευ τῆς ὁποίας αἱ γνώσεις ἡ μὴν περὶ τῆς ἱστορίας θὰ περιορίζοντο εἰς ἀπλὴν προφορικὴν παράδοσιν, ἐστερημένην πάσης ἀντικειμενικῆς καὶ ἐπιστημονικῆς ἀξίας.

Οἱ πρώτοι διαδόντες τὰ ἀγαθὰ τοῦ πολιτισμοῦ, ἦσαν οἱ ἱερεῖς· πολλοὶ μοναχοὶ εἶνε γνωστοὶ ὡς ἐφευρέται, συγγραφεῖς, φιλόσοφοι, μαθηματικοί, ποιηταί, ἀστρονόμοι· ἐν ὀλίγοις ὁ κλῆρος μετέσχεν ἐνεργῶς ὅλων τῶν ἐκδηλώσεων τῆς πρόοδου καὶ ἐπιστήμης. Εἶνε λοιπὸν μωρία ὁ δι' ἰσχυρισμὸς κατόπιν τόσων καταφανῶν ἀποδείξεων, ὅτι ἡ Ἐκκλησία πολεμεῖ τὴν πρόοδον· τὸ ἐναντίον μᾶλλον ὀφείλει πᾶς ἐξεφρονῶν νὰ ἀναγνωρίσῃ.

Ἄλλ' ἵνα ἐπανεέλθωμεν εἰς τὸ θέμα μᾶς, ὀφείλομεν μετὰ λύπης νὰ δηλώσωμεν, ὅτι ἡ ἀνάπτυξις τοῦ πολιτισμοῦ συχνότατα συνοδεύεται ὑπὸ ἀνηθικῶν τάσεων, τὰς ὁποίας προκαλεῖ εἴτε ἡ μεγάλη ἀθλιότης, μετὴν ὁποίαν παλαίει ἡ ἐργατικὴ τάξις, εἴτε ὁ πλοῦτος καὶ ἡ ἐξωφρενικὴ πολυτέλεια μέσα εἰς τὰ ὁποῖα κυλίσονται οἱ πλούσιοι. Αἱ δύο αὗται καταστάσεις, ἡ μεταξὺ τῶν ὁποίων ἀντίθεσις εἶνε τόσον κτυπητὴ, ὁδηγοῦν ἀσφαλῶς εἰς πράξεις ἀνηθίκους, παρουσιάζομενας ὑπὸ τὴν μορφήν ἐγκλήματος κλοπῆς, ἀκολασίας, αὐτοκτονίας, τῶν ὁποίων γινόμεθα μάρτυρες καθ' ἑκάστην.

Καὶ τὸ κύμα αὐτὸ τῆς ἀνηθικότητος, τὸ ὁποῖον ἐκπηγάει ἀπὸ τὰς ἀνωτέρω κοινωνικὰς καταστάσεις μεταδίδεται ὡς μάλιστα εἰς ὅλας τὰς λοιπὰς τάξεις τῆς κοινωνίας, καταστρέφουσα κατὰ τὴν διάβασιν της τοὺς οἰκογενειακοὺς δεσμοὺς, σπείρουσα τὴν διαφθοράν καὶ ἀταξίαν, ἐξευτελίζουσα τὸν ἄνθρωπον καὶ γεννῶσα ἐντὸς τοῦ κτηνώδους ἔνστικτος.

Καὶ ποῖα τὰ προαγγελτικὰ σημεῖα καὶ αἱ πρώται ἐκδηλώσεις τῆς μάλιστα αὐτῆς; Ἀκριβῶς ὅ,τι προηγουμένως ἀνεφέραμεν: ἡ μανία τοῦ συρμοῦ τὸ πάθος τοῦ χοροῦ, ἡ διάστροφος χειραφέτησις τῆς γυναικός, ἡ ἐκλεπτυσμένη τέρψις τῶν αἰσθήσεων. Καὶ ποῖα ἡ στάσις, ἣν ὀφείλει νὰ λάβῃ ὁ σήμερον ἡ Ἐκκλησία

διὰ νὰ ἀμυνθῇ κατὰ τῆς πολυπλοκάμου «ἀνηθικότητος»; Πρέπει ν' ἀκολουθήσῃ τὸ ρεῦμα καὶ ν' ἀφελθῇ νὰ παρασυρθῇ ὑπὸ τοῦ συρμοῦ διὰ ν' ἀνταποκριθῇ εἰς τὰς ἀπαιτήσεις τοῦ αἰῶνος; Θὰ ἦτο πολὺ λυπηρὸν, ἐὰν ὑπὸ τὸ πρόσχημα τῆς μεταρρυθμίσεως εἰσέδυσεν εἰς τὰς τάξεις τοῦ κλήρου αἱ ὁλέθριαι αὐταὶ ροπαί, αἱ ὁποῖαι προκαλοῦνται ἀπὸ νοσηρὸν κοσμικὸν περιβάλλον.

Ἀνάγκη νὰ τεθῇ φραγμὸς διὰ παντὸς τρόπου, διότι ἄλλως κινδυνεύομεν νὰ παραστῶμεν. ἐνώπιον ἡθικῆς καταστροφῆς ἐκ τῶν τρομερωτέρων: τῆς τελείας ἐκλύσεως τῶν ἡθῶν. Πρέπει λοιπὸν νὰ ἀντιδράσωμεν καὶ νὰ ἐργασθῶμεν ὅπως ἀναβιώσῃ τὸ χριστιανικὸν πνεῦμα, ὅπως μᾶς τὸ διδάσκει ὁ Ἀπόστολος: «Νεκρώσατε οὖν τὰ μέλη ὑμῶν τὰ ἐπὶ τῆς γῆς, πορνείαν, ἀκαθαρσίαν, πάθος, ἐπιθυμίαν κακὴν, καὶ τὴν πλεονεξίαν, ἣτις ἐστὶν εἰδωλολατρεία, δι' ἧς ἔρχεται ἡ ὀργὴ τοῦ Θεοῦ ἐπὶ τοὺς υἱοὺς τῆς ἀπειθείας, ἐν οἷς καὶ ὑμεῖς περιπατήσατέ ποτε, ὅτε ἐζητε ἐν αὐτοῖς, νυνὶ δὲ ἀπόθεσθε καὶ ὑμεῖς τὰ πάντα, ὀργήν, θυμὸν, κακίαν, βλασφημίαν, ἀισχρολογίαν ἐκ τοῦ στόματος ὑμῶν» (Κολ. γ' 5-8). Τὸ νὰ πράττωμεν ἐναντίον τῶν λόγων τοῦ Ἀποστόλου, τῶν τόσον σαφῶν, θὰ ἰσοδυνάμει πρὸς ἐγκατέλειπιν τῶν χριστιανικῶν ἀρχῶν.

Πρέπει νὰ ἀντιτάξωμεν λυσσώδη ἀντίστασιν εἰς τὰς ἐπιθέσεις τοῦ Σατανᾶ, νὰ ἀντιδράσωμεν ἐναντίον τοῦ γοητευτικοῦ ρεύματος, νὰ πνίξωμεν ἐν τῇ γενέσει της πᾶσαν ἀπόπειραν προσαρμογῆς τῆς ἐκκλησιαστικῆς ζωῆς πρὸς τὰς ἀπαιτήσεις τοῦ συρμοῦ· ἡ Ἐκκλησία δὲν δύναται νὰ ὑποστῇ φανταστικὰς μεταβολὰς· αὐτὴ καὶ ἡ διδασκαλία της μένουσιν ἀναλλοίωτοι χωρὶς εἰς πύλαι τοῦ Ἄδου νὰ κατισχύσωσιν αὐτῆς. «Ἰησοῦς Χριστὸς χθὲς καὶ σήμερον ὁ αὐτὸς καὶ εἰς τοὺς αἰῶνας» (Εβρ. ιγ' 8). Ἀλλὰ, θὰ μᾶς ἀντιέκουν πολλοὶ ἐρασιτέχναι μεταρρυθμισταί, ὑπάρχουν διατάξεις πολλαὶ καὶ συνήθειαι, πολλοὶ κανόνες ἀπρηχαισμένοι, οἱ ὁποῖοι ἀποτελοῦν ἀξιοθρήνητον ἀναχρονισμὸν καὶ καθιστοῦν γελοίαν τὴν διδασκαλίαν τῆς Ἐκκλησίας ἐνώπιον τοῦ πεπολιτισμένου κόσμου. Ἀκριβῶς ἐν τῷ παραλογισμῷ αὐτῷ ἐνυπάρχει ἡ οὐσιώδης πλάνη· βαθεῖα ἐξέτασις τῶν ἐπιβαλλομένων ὑπὸ τῆς Ἐκκλησίας διατάξεων καὶ ὑποχρεώσεων εἰς τὸν κλῆρον καὶ τοὺς πιστοὺς θὰ ἀποδείξῃ, ὅτι τὰ πάντα ἐθέσπισαν οἱ Πατέρες τῆς Ἐκκλησίας κατόπιν μελέτης λεπτομεροῦς τοῦ χαρακτῆρος, τῶν ἀρετῶν, τῶν παθῶν καὶ ἐλαττωμάτων τοῦ ἀνθρώπου. Τὰ πάντα ἐμελετήθησαν, προσβλέφθησαν, ἐσταθμίσθησαν διὰ ν' ἀνταποκρίνωνται εἰς τὰς ἀπαιτήσεις τῆς ἡθικῆς καὶ νὰ ρυθμίζουσιν τὸν ἀνθρώπινον βίον μετὰ τὴν ἐφαρμογὴν ἐπ' αὐτοῦ τῶν ὑψηλῶν ἀρχῶν τοῦ Χριστιανισμοῦ. Καὶ πρῶτος ὁ κλῆρος ὀφείλει νὰ προσελκύῃ εἰς τὸν

ἀγαθὸν τοὺς πιστοὺς διὰ τοῦ καλοῦ του παραδείγματος. Τὸ ὑψηλὸν ἔργον τοῦ κλήρου δὲν εἶνε νὰ προτρέπη μόνον καὶ νὰ καλῇ τὸν λαὸν εἰς τὴν ἀγαθοεργίαν διὰ τοῦ λόγου, ἀλλὰ καὶ νὰ συνοδεύῃ μὲ ἔργα τοὺς λόγους του. «Οὐχὶ λόγους, ἀλλ' ἔργα» λέγει ἀρχαῖον λατινικὸν γινωμικόν.

Ἡ κληρονομία, ἡ ὁποία μᾶς παρεδόθη ὑπὸ τῶν πατέρων μας καὶ ἀποτελεῖ ἀνεκτίμητον πνευματικὸν θησαυρὸν, εἶνε ἐκτεθειμένη εἰς τὰς προσβολὰς τοῦ ὕλισμου καὶ ἄλλων φιλοσοφικῶν συστημάτων με φράσεις στομφοῦδεις καὶ ἑλκυστικὰς, ἀλλὰ στερουμένας ἐννοίας. Ἀληθὴς φιλοσοφία εἶνε ἀκατανόητος, ἐὰν δὲν ἀποδέχεται τὰς ἀρχὰς τοῦ Χριστιανισμοῦ· μαρτυροῦσι περὶ τούτου οἱ μεγαλύτεροι φιλόσοφοι καὶ δὲν δυνάμεθα νὰ μὴ ἐπαναλάβωμεν ἐνταῦθα τοὺς λόγους ἀρχαίου συγγραφέως. «Ἐφαίνεται νὰ ἦσαν ὅλοι οἱ Χριστιανοὶ ἀληθινοὶ φιλόσοφοι ἢ ὅλοι οἱ φιλόσοφοι νὰ ἔγιναν Χριστιανοί» (Minicius Felix, apologie Chretienne, Octav. c. 20).

(Ἔπεται τὸ τέλος)

ΝΕΑΙ ΕΚΔΟΣΕΙΣ

Ἐξεδόθη ὑπὸ τοῦ φίλου πανοσιολ. ἀρχιμ.κ. Χρυσόστομου Σιμιστῆ ἐν Μυτιλήνῃ, ἀξιόλογος μελέτη ὑπὸ τὸν τίτλον ΜΑΣΤΙΡΙΟΝ ΚΑΤΑ ΤΩΝ ΧΙΛΙΑΣΤΩΝ, ἐν ᾗ δι' ὁδρῶν ἐπιχειρημάτων καταρρίπτει τὰς κακοδοξίας αὐτῶν.

Τὴν ἐν λόγῳ μελέτην (ἐξ 80 σελίδων καὶ τετοπωμένην ἐπὶ λαμπροῦ χάρτου,) συνιστῶμεν θερμῶς ἰδίᾳ εἰς τοὺς αἰδουσιμωτάτους συνδρομητάς μας. Ἐδρίσκειται παρ' ἡμῖν καὶ ἀποστέλλεται παντὶ αἰτοῦντι ἀντὶ δρχμῶν 9 συμπεριλαμβανομένων καὶ τῶν ταχ. τελῶν.

ΠΡΟΣ ΤΟΥΣ κ. κ.

Συνδρομητάς μας

Ἡ «ΝΕΑ ΖΩΗ» διὰ νὰ δυνήθῃ νὰ ἐκπληρώσῃ καλύτερα τὸν σκοπὸν της πρέπει τοῦλάχιστον νὰ διπλασιάσῃ τοὺς συνδρομητάς της.

Ποῖος ἀπὸ ὑμᾶς δὲν θὰ μπορούσε νὰ ἐγγράψῃ ΕΣΤΩ ΚΑΙ ΕΝΑ ΜΟΝΟΝ νέον συνδρομητήν;

Πόσοι δὲν ἔχουν ἀνάγκην νὰ μάθουν τόσον ὠφέλιμα πράγματα ποῦ γράφει ἡ «ΝΕΑ ΖΩΗ» καὶ ὅμως δὲν τοὺς συνέστησεν κανεὶς ταύτην.

Συστήσατέ την εἰς αὐτοὺς

ΕΓΓΡΑΨΑΤΕ ΤΟΥΣ ΣΥΝΔΡΟΜΗΤΑΣ ΣΤΕΙΛΑΤΕ ΜΑΣ ΕΣΤΩ ΚΑΙ ΕΝΑ ΜΟΝΟΝ ΣΥΝΔΡΟΜΗΤΗΝ Ο ΚΑΘΕΝΑΣ ΣΑΣ.

ΔΙΑΛΕΞΙΣ

Η ΘΡΗΣΚΕΥΤΙΚΗ ΑΓΟΓΗ ΤΗΣ ΝΕΟΛΑΙΑΣ ΠΑΡ' ΗΜΙΝ

ΕΜΜ. Γ. ΜΥΤΙΛΗΝΑΙΟΥ π. θ.

(Συνέχεια ἐκ τοῦ προηγούμενου)

Καὶ ὁ,τι κυρίως ἐνδιαφέρει εἰς τὴν ὅλην ἐποπείδιν εἶναι ἀκριβῶς τὸ ὅτι ἄδοχος ἀντιμετώπις τοῦ θρησκευτικοῦ προβλήματος τῶν ἐφήδων ὁδηγεῖ εἰς τοιοῦτον εἶδους μεταβολὰς, αἵτινες κατὰ τοιοῦτον οἶκτον ἐκδηλοῦνται τρόπον καὶ τοιαύτας δυνάμεις ἔχουσι διὰ τὴν πρακτικὴν τῶν νέων μας ζωὴν. Ἡ ἐν τῇ οἰκογενεῖᾳ καλλιεργουμένη εὐδέχεια, ὅταν καταντήσῃ εἰς τὴν περιγραφείσαν ἥδη μορφήν, πολὺ δύσκολον εἶναι ν' ἀποτελέσῃ θεμέλιον στερεὸν διὰ τὸν ἀναπόφευκτον ἀγῶνα τῆς ἡλικίας τῆς νεανικῆς. Τοῦτο δὲ τὸ κακὸν παρονοιάζει δυνήθως ἡ οἰκογενειακὴ τῶν τέκνων μας θρησκευτικὴ ἀγωγή, ὅπου ὑπάρχει, ὅτι εἶναι τελείως ἀδιαφώτιστος ἐν πολλοῖς καὶ ὅτι παρὰ γὰρ τύπους οἷος ὁ ἥδη περιγραφείς. Εἶναι δὲ πολὺ δύσκολον νὰ προλάβῃ ὁ παιδαγωγὸς τὰς τοιοῦτον εἰδους καταστροφὰς ὅταν τοιοῦτο ἔχῃ ἐνώπιόν του ὕλικόν, πολὺ δυσκολώτερον ἐνίοτε τοῦ νὰ ἐπιδράσῃ ἐπὶ τοῦ χαρακτῆρος ἐφήδου ἀνατραφέντος ἐν περιβάλλοντι ἀδιαφύρῳ θρησκευτικῶς. Φυσικῶς ὁ ἐν τῷ περιβάλλοντι τούτῳ ἀνατρεφόμενος παῖς οὐδὲν ψυχολογικὸν ἐμπόδιον ἔχει διὰ νὰ ἔλθῃ εἰς ἐπαφὴν πρὸς δυνάστην ἀλλοῦς ἡλικίας ἡλικίας καὶ ἐλαχίστας αἰσθάνεται τύψεις διὰ τὴν περὶ αὐτὸν εἰς ὁρίσμεναι τῆς ἡλικίας του κακίαν. Ἀλλὰ καὶ αἱ ἐλάχισται αἰται τύψεις εἶναι ἀρκεταὶ διὰ νὰ δώσωσι τὴν ἀφστηρίαν εἰς τὴν ἐπίδρασιν ἐνδὲς ἠθικωτέρου περιβάλλοντος, ὁ ἀγὼν δὲ ἥδη τὸν ὁποῖον ἀρχίζει νὰ δοκιμάσῃ ὁ ἐφήδος, εὐθὺς ὡς λάβῃ δυνεῖσιν αὐτοῦ, ἀναγκαστικῶς ζητεῖ δτήριμα ἄλλο ἀνώτερον καὶ ὑψηλότερον καὶ ἐφόδιον θαυότερον καὶ ἰσχυρότερον ἵνα ἀχθῇ εἰς αἰδίων πέρας. Ἀρκεῖ δ' ἡ ἐπέμβασις νὰ γίνῃ ἐγκαίρως καὶ μεθοδικῶς διὰ νὰ καταστραφῇ τελείως ὁ ἀπαισιόχρως ἡ ἀνθρώπος καὶ νὰ ἐγκαταλειφθῶσι καὶ αὐταὶ ἀκόμη αἱ ἰσχυρόταται ἐξελίξεις. Τοῦ τύπου τούτου παράδειγμα ἔχομεν ἐπίσης εἰς τὸν αὐτὸν κύκλον ἐφήδων, ἀπὸ τοῦ ὁποῖου ἔχομεν τὴν ἀναφερθεῖσαν ἀπογορευτικὴν τῷ ὄντι περίπτωσιν ἀξιοθρηνήτου ἠθικῆς καταστροφῆς.

Ἐφήδος, ὁ ὁποῖος οὐδεμιᾶς θρησκευτικῆς ἀνατροφῆς ἔτυχεν ἐν τῇ οἰκογενεῖᾳ του, τοῦ ὁποῖου μάλιστα τὰ οἰκογενειακά παραδείγματα δὲν ὑπῆρξαν ἄμεμπτα ἐντελῶς διὰ ν' ἀποτελέσωσι πρότυπα ἀξιομίμητα, φυσικῶν ἥτοι πολὺ ἐνωρὶς νὰ ἐμπλακῇ εἰς τὰ δίκτυα τῶν ἀπαισιῶν τῆς γειτονίας, τοδοῦτω μᾶλλον καθ' ὅσον, ὡς ὁ ἴδιος μᾶς ἐπληροφόρησεν ποτε, ἐθεώρει τὸ πρᾶγμα πολὺ φυσικὸν καὶ μάλιστα ὡς τὴν ἑμὴν δυνατότην διέξοδον τῶν πικριῶν, τὰς ὁποίας τὸν ἐπότιζεν ἡ δύσκολος ἀπὸ πάσης ἀπόψεως οἰκογενειακὴ του ζωὴ. Τυχαιῶς ὅμως ἐγνωρίσθη μετὰ τινος μεγαλειότερου τοῦ νέου τοῦ κέντρου μας, εὐρυν ἦδη καὶ περιβάλλον ἄλλο ἐκείνου ἱκανοῦ, εἰς ὃ εἶχεν ἐθισθῇ καὶ

ἡ ἀντιδράς ἤρχιδεν ἀμέσως. Οὐχὶ ἄνευ δυσκολίας, οὐχὶ ἄνευ λύπης κατ' ἀρχάς, ἐπείδθη ὅμως νὰ ἐγκαταλείψῃ τὸ παλαιὸν του περιβάλλον. Δὲν ἐπείδθη διὰ τοῦ λόγου, ἐπείδθη ἀπὸ τὰ ζωντανὰ παραδείγματα, τὰ ὅποια εἶδε καὶ τὰ ὅποια ἀνεγνώριδεν ὡς ἀπείρως καλλίτερά του, ἐπείδθη ἀπὸ τὴν ἀγάπην καὶ τὴν συμπάθειαν, τὴν ὁποίαν δυνήθηθεν εἰς τὸν νέον του κύκλου καὶ ἡ θαρραλὴ τοῦ κύκλου τουτοῦτον τῶν ἡρώων ὅτι ἡδύνατο εὐθὺς νὰ συμπληρώσῃ τὴν ἐλλείψιν τῆς θαλπωρῆς, τὴν ὁποίαν δὲν ἡδύνατο νὰ τῷ παράσῃ μόνον ἡ οἰκογενεακὴ του ἐδτία. Ὁ νέος οὗτος ἐκερδήθη ὁρίστικῶς. Ὁ ἴδιος πρότινων ἡμερῶν μᾶς διεβεβαίον ὅτι θυναιδθάνεται τὴν ἀνάγκην μιᾶς θρησκευτικότητος βαθυτέρας, διότι ὁ ἐπιδεινούμενος λόγος τῆς ἡλικίας του ἠθικὸς ἀγὼν ἔχει ἀνάγκην ἐνισχυδένως καὶ πρὸ πάντων τὰ κακὰ παραδείγματα, τὰ ὅποια τὸν περικυκλοῦσαν εἰς τὸ ὄχιολόν του ἀπαιτοῦν ἄμεδον καὶ ἰσχυρότερον τὸ ἐφόδιον τῆς ἐδωπτικῆς ἀντιδράσεως, διότι τρέμει μὴπως καὶ πάλιν, ἀκουδίας του, εὐρεθῇ πρὸ νέας ἠθικῆς καταστροφῆς!

Διότι, Κυρία καὶ Κύριοι, παρ' ἡμῖν τοῦλάχιστον τὸ θρησκευτικὸν πρόβλημα εἶναι δυνυδαμένον μετὰ τοῦ προβλήματος τοῦ ἠθικοῦ καὶ αἱ περιπτώσεις τῶν νέων, τὰς ὁποίας ἡμεῖς τοῦλάχιστον δυνυνενθῶμεν, αἱ περιπτώσεις τῶν νέων, οἱ ὅποιοι ἐκείπτονται διὰ τὴν θρησκείαν των καὶ ἡ ἀρνούνηται νὰ δώδωδιν ἀπάντηδιν εἰς τὰ ἐρωτήματα των ἡ οἶδον διὰ τὴν προχειροτέραν δυνατὴν ἀπάντηδιν εἰς αὐτὰ, εἶναι περιπτώσεις νέων οἱ ὅποιοι ἀρχίζουν τότε ἀκριδῶς νὰ αἰδθάνωνται τὸ βάρος τοῦ ἠθικοῦ ζυγοῦ καὶ ζωηρῶς ἐπιθυμοῦν τὴν ἀπὸ τῆς τοιαύτης δουλείας ἀπελευθέρωδιν των. Δὲν εἶναι δὲ ἀρκετὴ ἡ θεωρητικὴ ὀριδμῆνων προβλημάτων ἐν τῇ διανοίᾳ ἐπιλυδεις, διότι ἡ καρδία ἡ νεανικὴ ἔχει νόμους ὀλωδδιδίου ἰδιαιτέρους καὶ δὲν εἶναι δυνατόν νὰ ὑποταχθῇ εὐκόλως εἰς τὰ πορίσματα μελέτης μόνον διανοητικῆς. Εἰπέ τις τῶν ἀρχαίων ἐκκλησιαστικῶν τὸ περίφημον «οἷς τὰ φάβλα πρᾶδδον δι Θεὸς οὐκ ἐμφανίζεται», καὶ πολὺ δικαίως, διότι οἱ τὰ φάβλα πρᾶδδοντες δὲν αἰδθάνωνται κἄν τὴν ὀρεξίν νὰ ἀντιδῶδιν τὸν Θεὸν, ἔχουδιν πάντα λόγον τοῦναντίον διὰ νὰ τὸν ἀγνοῶδιν καὶ ἡ ἀρνούνηται τοῦ Θεοῦ παρὰ τοῖς πλείστοις τῶν νέων μας δὲν εἶναι τίποτε ἄλλο εἰ μὴ τὸ τελευταίον καὶ τὸ μᾶλλον ἀπονενομένον διδβημα τῶν εὐρισκόμενων εἰς τὸ ἠθικὸν ἀδιέξοδον, ὅπερ παρίδτηδιν τὸν Θεὸν ὡς ἐμπέδιον διὰ τὴν ζωὴν. Κανείς ἀπὸ τοῖς νέους μας ὁδοὶ παίζουδιν τὸν ὄλον τῶν ἠθέων, δὲν εἶναι ἄθεος πραγματικῶς, ἄθεος ἐκ πεποιθῆδεως, ἄθεος ἐκ μελέτης, εἶναι ἄθεοι ὅλοι ἐξ ἀνάγκης τὴν ὁποίαν οἱ ἴδιοι ἡ τὸ περιβάλλον ἔχουδιν δημιουργῆδιν. Εἶναι ἄθεοι διότι φοβῶνται νὰ εἶναι θεῶδται.

Ὅδᾳκεις εἰς ἰδιαιτέρας ἀτομικὰς μας δυνεντευξεις μετὰ ἐφῆδων παρακαλοῦμεθα ν' ἀπαντῶμεν εἰς διδπιδτίας πρὸς ὀριδμῆνας ἀλνθειας θρησκευτικῆς, ἀρνούμεθα ν' ἀπαντῶμεν πρὶν ἢ οἱ δυνομιλνται μας πρῶτοι μᾶς ἀπαντῶδιν εἰς ὀριδμῆνα ἐρωτήματα ὀχέδιν ἔχοντα πρὸς τὴν ἀντιμετώπιδν τοῦ ἠθικοῦ προβλήματος τῆς ἡλικίας των.

Δὲν ἐνθυμούμεθα περιπτώδιν, καθ' ἣν ὁ νεαρός δυνομιλντης μας ἐδιδπιδται πρὶ τῶν θρησκευτικῶν ἀλνθειῶν πρὶν ἢ διδπιδτῆδιν πρὸς τὰς ἠθικὰς ἀπαιτήδεις τῆς θρησκείας του.

Εἶναι περιεργον, δεβαίως, ὅτι ἕκαστος ἐφῆδς τὸ πρῶτον ὀκεπτόμενος πρὶ τῶν θρησκευτικῶν του πεποιθῆδεων καὶ ἀρχίζων νὰ διδπιδτῆ ἡ καὶ ἀναγινώδων ἀντιθρησκευτικὸν τι δυνοδιδυμα, νομίζει ὅτι ἀνακαλύπτει τι νέον καὶ αἰδθάνεται ἐαυτὸν ὑπερήφανον, διότι ἡ διάνοιά του ἀρχίζει ν' ἀπαλᾶδδεται τῶν δῆθεν προλήψεων τοῦ περιβάλλοντος καὶ νὰ ὀχηματίζει ἰδίας πεποιθῆδεις ἐπιδθυμνικὰς. Ἀλλὰ γελῶδιν καὶ οἱ ἴδιοι μετὴν ἀφῆλειάν των εὐθὺς ὡς μάθωδιν ὅτι τὸ ἴδιον ἡδθάνθημεν ὁδοὶ ὁδοὶ διηλθόμεν ἀπὸ τῆς αὐτῆς ἡλικίας καὶ ἀπὸ τῶν αὐτῶν μαθητικῶν θρανίων καὶ ὅτι ἀντιμετωπιδμεν ὅλοι ἡμεῖς τὰ ἴδια προβλήματα καὶ τὰς ἰδίας ἀνδυνυχίας. Τὸ τραγικότερον εἶναι ὅτι οἱ περιδδότεροι νέοι δὲν ἔχουδιν τὰς εὐκαιρίας νὰ ἐκδηλῶδουν ἐαυτοῖς ἐν περιβάλλοντι ἱκανῶ νὰ παράσῃ διδφῶτιδιν εἰλικρινῇ τὸ πάντων δὲ χειρόδον εἶναι ὅτι ἡ νεολαία μας, κατὰ τι πλέον εὐδᾶπτος καὶ ἐπιπολαία, ὡς ὑφιδταμένη καὶ τῶν κλνματολογικῶν δυνθῶν τὴν ἐπιδραδιν, ἀναλαμβάνει μετὰ ζήλου ἐνίοτε καὶ φανατιδμοῦ νὰ προπαγανδίζει ἰδέας, τὰς ὁποίας αὐτὴ καθ' ἐαυτὴν ἐδχηματίζει ἄνευ οὔδεμιᾶς μελέτης βαθυτέρας καὶ ἄνευ οὔδεμιᾶς πειρας πραγματικῆς. Καὶ ἀκούει τις τὰ παραδοξότερα τῶν πραγμάτων ἐναντίον τῶν δῆθεν παραδοξότητων τῆς θρησκείας, καὶ δυναντᾶ νὰ πᾶν δῆμα ὑφωμένην τὴν σημαία ν τῆς δῆθεν ἐπιδτῆς παρὰ τὸν δωμὸν τῆς λατρείας τοῦ περιγματος, ἐνώπιον τοῦ ὁποίου θῶουδιν ὅτι εὐγυνες καὶ ἱερὸν ἔχουδιν ἐν ἐαυτοῖς οἱ νέοι ἀδριβῶς ἐκείνοι, οἵτινες, ἀπαξ προκαταλνθῶντες, δὲν ἔχουδιν κἄν ἐδαρμόδιν τὴν πειραματικὴν μεθῶδον προκειμένου καὶ πρὶ τῆς ζωῆς τῆς κοιδτιατικῆς.

Ἐντεῦθεν τεράδτιον προκυπτει τὸ πρόβλημα τῆς ἀποτελεδματικῆς ἀντιμετωπιδσεως τῆς καταδτάδεως καὶ θὰ ἴδωμεν ἐν τοῖς ἐφεξῆς τί γίνετα παρ' ἡμῖν ἀπὸ τῆς ἀπόδσεως ταύτης.

2.

Ἡ θρησκευτικὴ μὀρφῶδεις τῶν νέων μας ἔχει δεβαίως τὰς ρίζας τῆς πάντοτε εἰς τὴν ἐν γένει οἰκογενεακὴν ἀνατροφῆν καὶ κατὰ μέγα μέρος ἔχάρταται ὁ τρόπος τῆς ἀντιμετωπιδσεως τοῦ ἠθικοθρησκευτικοῦ προβλήματος νῶν ἐφῆδων ἀπὸ τῶν δυνθῶν, ὑφ' ἃς οἱ τοὶ ἀναπνῶδδονται ἐν τῇ οἰκογενείᾳ. Πολὺ δῆως φοβούμεθα ὅτι τὸ πρῶτον τῶν προμνημυνενθῆντων παραδειγμάτων ἀντιπροδωπτεῖ δωρεῖαν ἄλλων παρομοίων περιπτώδεων, ἐκ τῶν ὁποίων οὔδεις δεβαίως δύναται νὰ μεῖνῃ ἱκακοποιτημένος καὶ νὰ ἐνθαρρυνθῇ ὥδτε ν' ἀφῆδῃ ἐξ ὀλοκλήρου εἰς τὴν οἰκογένειαν τὴν εὐθύνην τῆς θρησκευτικῆς τῶν τέκνων τῆς ἀγωγῆς. Προχθῆς ἀκόμῃ δυνυνενθῶμεν μιαν περιπτώδιν νεαρωτάτου ἐφῆδου τέκνου εὐδεδεδτάτης οἰκογενείας, περιπτώδιν ἡ ὁποία διότι προφανῶς εἶναι ἀγνώδτος εἰς τὴν οἰκογένειάν του—ἐγκυμονεῖ μεγιδτους ἠθικοὺς κινδύνους. Εἶναι ἀξιοθρηνητοὶ πραγματικῶς τραγικόνντες τοιοῦται, τὰς ὁποίας δυνδολενόμεθα

ἐνίοτε ν' ἀνακοινώσωμεν εἰς τοὺς ἀνυπόπτους γονεῖς, ἐκ φόβου μὴπως καὶ δὲν γίνωμεν πιστευτοί. Διότι καὶ μέχρι τοῦ θνητοῦ τουτοῦ ἐξωθεῖται κυρίως ὁ πατήρ καὶ ἡ μήτηρ μὴ δυνάμενοι νὰ παρακολουθήσωσι τὴν ὅλην ἐκτός τοῦ οἴκου τῶν ἀνατροφῆν τῶν τέκνων τῶν καὶ ἔχοντες πεποιοῦσιν εἰς τὴν δύναμιν τῶν ἰδικῶν τῶν νουθεδιῶν! Καὶ ἐκεῖ ἀκόμη, ἐνθα ἀνόμενος τελείως παρέχεται ἡ θρησκευτικὴ ἀγωγή παρὰ τῆς οἰκογενείας καὶ ἐκεῖ ἀκόμη ἐλλοχεῖται ὁ κίνδυνος, νὰ μὴ ἀπαντᾷ εἰς τὰ πραγματικὰ προβλήματα τῶν ἐφήδων, ἀπλούστατα διότι ἐπιμελόμενα ἀποκρύπτονται παρ' αὐτῶν ἢ καὶ πολλαῖς δὲν παρέχονται αἱ εὐκαιρίαι νὰ ἐκδηλωθῶσι οἱ οὗτοι πράγματα εἶναι καὶ συνεπὶς νὰ δώσωσιν εἰς τοὺς γονεῖς τὴν ἀφορμὴν νὰ προδέξωσιν ὠριμώμενα δημεῖα, τὰ ὅποια ἐξ ὑπερβολικῆς λεπτομέτρως παροδισπώνται ἐνίοτε κατὰ τὴν δυνάμιν τῶν τέκνων μας ἀγωγῆν. Ἐκαδὸς ἀντιλαμβάνεται τι δύναται νὰ συμβῇ κατ' ἀναλογίαν εἰς οἰκογενείας αἵτινες εἶναι ἀδιαφώτιστοι θρησκευτικῶς ἢ καὶ στεροῦνται τῆς ἰκανότητος ν' ἀντιμετωπίσωσι τὰς πραγματικὰς τῆς ψυχῆς τῶν τέκνων τῶν ἀνάγκας.

Ἐάν δὲ τις λάβῃ ὑπ' ὄψιν καί ποτε γεγονόσιν ἐνίοτε ἡ οἰκογενειακὴ θρησκεία ἢ ἐντελὲς παραμελεῖται ἢ εἶναι τελείως τυπικὴ, θὰ ἀντιληφθῇ εὐθὺς αὐτὸς διὰ τί εἶναι ἀνάγκη νὰ ἐπικουρήσῃ καὶ ἄλλη τις δύναμις ἔξωθεν διὰ τὸν ὑγιᾶ καταρτισμὸν τῶν πεποιοῦσιν τῶν νεωτέρων, Ἀλλὰ ὑπάρχει καὶ τι πλεον οὕτινος ἔχουσι κακὴν πείραν οἱ περιδιδόντες γονεῖς, αἱ φιλικαὶ δυνάμεις τοῦ τῶν τέκνων τῶν αἱ ὅποιαι δημιουργοῦνται δυνήθως ἀπὸ τὰς γνωριμίας τῆς δεξιότητος καὶ αἰδοῦνται ἀποκρύπτει πάντοτε ἀκατανίκητον γόντρον ἐπὶ τῶν ψυχῶν τῶν νέων, οἱ ὅποιοι αἰδοῦνται, ὅπως δόξῃς ἠνδράνθην, τὴν ἀνάγκην νὰ ζήσωσι μίαν ζωὴν ἐντελὲς ἰδικῶν τῶν, ἐλευθέρων ἀπὸ δεδωμένων ἐκ παραδόσεως ἐπιβαλλομένων.

Καὶ διότι ἡ θρησκεία ἐνός λαοῦ ἀποτελεῖ μέρος τοῦ καθ' ὅλον πολιτισμοῦ του καὶ διότι ἡ ἀνεπάρκεια τῆς ἐν τῇ οἰκογενείᾳ παρεχομένης θρησκευτικῆς μορφώσεως ἔχει ἥδη ἀνεγνωρισθῇ, διότι ἀνέκαθεν ἡ χώρα ἡ ἰδικὴ μας ἔχει δυνάμει τὴν ὅλην αὐτῆς ὑπαρξίν [πρὸς τὰς θρησκευτικὰς παραδόσεις, ἡ διδασκαλία τῶν θρησκευτικῶν καθιερώθη ἐν τοῖς ἡμετέροις ὀχλοῖσις ἀπ' αὐτῆς τῆς καταβολῆς τοῦ Ἑλληνικοῦ Κράτους. Δὲν ἠδύνατο τὸ Κράτος τὸ Ἑλληνικὸν νὰ παραγνωρίσῃ τὸν ὅπου διαιότερον παράγοντα τοῦ νεωτέρου Ἑλληνικοῦ πολιτισμοῦ, τοῦ ὁποῦντος στοιχείων θέλει νὰ καταστήσῃ κοινωνικοῖς τοὺς πολίτας του διὰ τῆς γενικῆς ἐκπαιδεύσεως, τὴν ὁποῖαν εἰς τὰ διαφόρου βαθμοῦ ὀχολεία ἐπιδίδωκε νὰ δώσῃ εἰς αὐτοὺς. Ἀλλὰ καὶ δὲν ἠδύνατο τὸ Κράτος τὸ Ἑλληνικὸν ν' ἀγνοήσῃ τὴν ἱστορίαν αὐτοῦ καὶ νὰ παραγνωρίσῃ τὴν δύναμιν τὴν ὁποῖαν εἶχε πάντοτε πορὰ τοῦ Ἑλληνικοῦ λαοῦ τὸ δυνάμει τῆς εὐσεβείας καὶ ἠθέλει διὰ τῆς ἐν τοῖς ὀχλοῖσις διδασκαλίας τῶν θρησκευτικῶν ἀφ' ἐνός μὲν νὰ ἀναπτύξῃ τὸ δυνάμει τῆς αὐτῆς τούτης τῆς μαθητικῆς ἡλικίας, ἀφ' ἑτέρου δὲ νὰ διαφωτίσῃ αὐτὸ [διὰ τὴν] καταστῆ πραγματικὸς παράγων του [πολιτισμοῦ καὶ δύναμις δὲ

τηρία. Καὶ μέχρι μὲν πρὸ τίνος ἐπιδεῖντο ὅτι ἡρκεῖ μόνον ἡ γυνώδις τῶν θρησκευτικῶν ἀληθειῶν καὶ ἡ ἐπιδραδὶς τῶν οὕτω κληθέντων εὐφρονηματικῶν μαθημάτων διὰ νὰ δημιουργήσῃ τῇ ὄντι φρόνημα ὑγιές. Ὑπάρχουσι δὲ καὶ ἄλλοι διδάσκαλοι πολλοὶ ἀναμένοντες τὴν ἀπὸ τῆς διδασκαλίας μόνως πλήρωσιν τῶν ψυχικῶν τῆς μαθητῶν νεολαίας ἀναγκῶν. Πόσον ὁμως ἡ γυνώδις αὐτὴ εἶναι πεπλεγμένη δὲν εἶναι καὶ ἀνάγκη νὰ τὸ εἴπωμεν ἡμεῖς, ἀφοῦ παντοῦ κανεὶς δυνάμει ἀνθρώπους οἱ ὅποιοι γνωρίζουσι μὲν θανμαδίως τὰς ἠθικὰς ὑποχρεώσεις τῶν καὶ ἔχουσι ἀρίστως θεωρητικὰς θρησκευτικὰς πεποιθήσεις, αἱ ὅποια ὁμως καὶ αἱ μὲν καὶ αἱ δὲ ἢ οὐδόπως ἐκδηλοῦνται ἐν τῇ καθημερινῇ τῶν ζωῇ ἢ καὶ ἀποτελοῦν ἀντίθετον ἀνυπολόγιστον πρὸς τὸ παράδειγμα τῆς ζωῆς τῶν.

(Ἀκοουθεῖ)

ΜΙΑ ΤΡΑΓΩΔΙΑ ΤΟΥ 19 ΑΙΩΝΟΣ

Η ΚΛΥΒΗ ΤΟΥ ΘΩΜΑ

ὑπὸ Ἑρριέτας Στόδης

Ἡ τυχλίπωρος Ἑλένη ὅπισθεν τῆς θύρας ἀκούει τὴν συζήτησιν καὶ ἐκπαθὲς εἰς ὄγκον καὶ λυγμοῦς. — Ποῦτος ὁ σύζυγος τῆς ὠραιοτάτης Ἑλένης.

Ὅστις περιοδεύσῃ χωρὶα τινὰ τῆς Κεντυκίας καὶ ἴδῃ τὴν φιλάνθρωπον ἐπιείκειαν πολλῶν δεσποτῶν καὶ τὴν ἀνυπόκριτον καὶ εἰλικρινῆ ἀφοσίωσιν πολλῶν δούλων, ἀναγκάζεται ν' ἀναπολήσῃ εἰς τὸν νοὸν τὰς ποιητικὰς ἐκείνας διηγήσεις τοῦ θρυλουμένου πατριαρχικοῦ βίου. Καὶ ὁμως μεγάλη τις καὶ φοβερά σκιά ἐπικείται ἐπισκοτίζουσα τὴν φαιδρότητα τῆς ὅλης σκηνῆς. Αὕτη δὲ εἶναι ἡ σκιά τοῦ νόμου Ἐνός οὗ νόμος θεωρεῖ τοὺς δούλους, τὰ ζῶντα ταῦτα καὶ αἰσθανόμενα καὶ παθαίνόμενα ὄντα ὡς πράγματα ἀνήκοντα εἰς τὸν δεσπότην καὶ ἀπαλλοτριούμενα κατὰ τὸ δοκοῦν, ἐνός οὗ διὰ ζήμιας καὶ περιστάσεις δυστυχεῖς τοῦ φιλάνθρωπου κυρίου κινδυνεύουσιν οἱ ταχλίπωροι οὗτοι νὰ μεταβάλλωσι κύριον, ὁ δὲ μέχρι τοῦδε ἀνεκτὸς καὶ ἀσφαλὴς βίος τῶν νὰ μετατραπῇ αἰφνης εἰς σκληρὰν δουλείαν καὶ μόχθους ἀτελευτήτους, ἀχαρὶς καὶ ἀνωφελὴς ἀποβαίνει καὶ αὕτη ἡ ἀριστα καὶ φιλάνθρωπότης διατεταγμένη τῶν δούλων διοικήσεις.

Ὁ κύριος Σεβὴς ἦτο, ἀνὴρ ἀγαθὸς καὶ φύσει ἐπιεικὴς πρὸς πάντας τοὺς περὶ αὐτόν. Ἀνὴρ καριμένει τίποτε ἐξ ὧν ἐνόμιζε χρησίμους εἰς τὴν οὐσίαν καὶ εὐζωίαν τῶν εἰς τὰ κτήματά του ἐργαζομένων μισθίων. Εἶχεν ὁμως περιπλοκὴν εἰς ἐπιχειρήσεις ἀπερισκεπτοῦς. Τὰ γοημὰτιὰ τοῦ ἐβρίσκειν εἰς χεῖρας

τοῦ Ἀλεῦ, καὶ τοῦτο ἐξηγεῖ τὴν ἐννοίαν τοῦ προεκτεθέντος διαλόγου.

Ἡ Ἑλίξα ἐξ ὧν ἤκουσε κλησιάζουσα εἰς τὴν θύραν, ἐνόησεν ὅτι ὁ ἔμπορος τις διεπραγματεύετο ν' ἀγοράσῃ δοῦλον. Ἦθελε νὰ μείνῃ περισσότερον παρὰ τὴν θύραν ν' ἀκροασθῇ ἀλλ' ἠναγκάσθη νὰ ὑπακούσῃ εἰς τὴν κυρίαν τῆς, ἣτις τὴν ἐφώνασε κατ' ἐκείνην τὴν στιγμήν.

Τῆς ἐφάνη ὅμως, τῆς δυστυχοῦς ἔτι ὁ λόγος ἦτο περὶ τοῦ τέκνου τῆς... ἦτο δυνατόν ν' ἀπατηθῇ;... ἡ καρδιά τῆς συνεστάλη καὶ ἐκτόπησε δυνατά.... ἔθλιψε δὲ τὸ τέκνον τῆς εἰς τὰ στήθη μετὰ αὐτὴν ὁρμήν ὥστε τὸ δύστηνον ἐστράφη καὶ τὴν ἐκύτταξε κατὰπληκτον.

Ἑλίξα, τί ἐπαθες, κόρη μου, σήμερον; εἶπεν ἡ κυρία τῆς δλέπουσα αὐτὴν ρεμδῶδη, ἀνατρέπουσα τὸ τρεπίζιον τῶν χειροκτεχνημάτων, συγχέουσαν τ' ἀντικείμενα καὶ ἀντὶ τῆς μεταξίνης ἐσθῆτος ἦν ἐξ ἧται. δίδουσαν αὐτῇ τὸν χιτωνίσκον τῆς νυκτός.

Ἡ Ἑλίξα ἐστάθη ὀλίγον ὥραν ἀκίνητος καὶ αἶρουσα τὸ δλέμμα πρὸς οὐρανὸν—Κυράμου! ἀνέκραξεν ἄμέσως δὲ τὰ δάκρυά τῆς ἐξερράγησαν καὶ καταπεσοῦσα ἐπὶ καθέδρας ἐκκλυσσε μετὰ λυγμῶν.

—Ἑλίξα παιδίμου! τί ἔχεις καλέ!

—Ἀ κυρά μου! κυρά μου! ἔμπορος τις ἦτο ἔξω καὶ ὠμίλει μετὸν αὐθέντην· τὸν ἴκουσα!

—Εἰ καὶ τί με τοῦτο, τρελλή;

—Ὁ αὐθέντης... τὸ πιστεύετε κυρά μου; θέλει.. θέλει νὰ πωλήσῃ τὸν Ἑρρίκόν μου. Καὶ τὸ ταλαίπωρον πλάσμα ἀνέπεσεν αὐτὴς ἐπὶ τῆς καθέδρας μετὰ δακρύων καὶ λυγμῶν σπασμωδικῶν.

—Αἱ! ὦχι! ἀνόητον πρᾶγμα! σὺ γνωρίζεις πολὺ καλὰ ὅτι ὁ αὐθέντης σου δὲν ἔχει δοσοληψίας μετὰ τοὺς ἐμπόρους τῶν μεσημερινῶν ἐπαρχιῶν, καὶ οὔτε συνειθίζει νὰ πωλῇ τοὺς δούλους τοῦ ἐνόσφ φέρωνται καλῶς.

Ἐκτὸς τούτου ποῖος, ἀσυλλόγιστος, θὰ θελήσῃ ν' ἀγοράσῃ τὸν Ἑρρίκόν σου; νὰ τὸν κάμῃ τί; Ἡ μήπως θαρρεῖς ὅτι ὁλος ὁ κόσμος τὸν δλέπει μετὰ τοὺς ἰδικούς σου ὀφθαλμούς; Ἐλα! ἄφες αὐτὰ τὰ δάκρυα, κρέμασε τὸ φόρεμα αὐτὸ κ' ἔπαρε νὰ μοῦ πλέξῃς τὰ μαλλιά· ξέρεις ἐκείναις ταῖς εὐμορφαῖς πλεξίδες ἀπ' ὅπισθεν καθὼς σέδειξαν χθές. Ἐλα καὶ ἄλλοτε μὴ πηγαινῆς καὶ δάλλης αὐτὴ εἰς τὰς θύρας.

—Ὁχι κυρά μου... ἀλλὰ σεῖς δὲν θὰ στέρξῃς ποτέ... ὥστε.

—Πάλιν τὰ ἴδια! σέ εἶπα ὦχι! αὐτὸ δὲν γίνεται, εἶναι τὸ αὐτὸ ὡς νὰ στέρξω νὰ μοῦ πωλήσουν ἓνα παιδί ἰδικόν μου.

Ἀλλὰ νὰ σοῦ εἰπῶ, Ἑλίξα, πολὺ ὅμως ἐξυπάσθηκες μετὰ τὸ μικρὸν σου αὐτὸ κατσιδελόπουλον! Δὲν ἔμπορεῖ νὰ ἐμβῇ ξένος ἄνθρωπος εἰς τὴν οἰκίαν

χωρὶς νὰ εἴ τι ὑποπτευθῇς αὐτὸν διτιέρεται ν' ἀγοράσῃ.

Ὁ τόνος μετὰ τὸν ὁποῖον ἐπρόφερε τοὺς λόγους τῆς ἡ Κυρία Σελδὴ ἔδωσε θάρρος καὶ ἀναφυγὴν εἰς τὴν ταλαίπωρον Ἑλίξαν, ἣτις τὴν ἐνδύσε μετὰ σπουδῆς καὶ πολλῆς τῆς δεξιότητος, καὶ μετ' ὀλίγον ἐγέλα ἡ ἴδια διὰ τοὺς φόβους τῆς.

—Ἡ κυρία Σελδὴ ἦτο γυνὴ ὑπέροχος τὸν νοῦν καὶ τὴν καρδίαν. Μετὰ τὴν φυσικὴν δὲ καλοκαγαθίαν καὶ μεγαλοφροσύνην ἣτις εἶναι κοινὸν σχεδὸν γνώρισμα τῶν γυναικῶν τῆς Κεντυκίας ἐνυπῆρχον εἰς αὐτὴν καὶ ἀρχαὶ ὑψηλῆς ἠθικῆς καὶ θρησκευτικῆς αἰσθημάτων, ἅτινα τὴν καθωδήγουν εἰς ὅλας τὰς πρακτικὰς περιστάσεις τοῦ βίου τῆς.

Ὁ σύζυγος αὐτῆς μὴ πρεσβεύων οὐδεμίαν ἰδίαν θρησκείαν, ἐδείκνυνεν ὅμως σέβας πρὸς τὰς θρησκευτικὰς δοξασίας τῆς γυναικὸς τοῦ. Τὴν ἄφινεν δ' ἐλευθέραν νὰ πράττῃ, πᾶν ὅτι τὴν ὑπηγόρευεν ἡ καλοκαγαθία τῆς ὑπὲρ τῆς ἠθικῆς δελτιώσεως διδασκαλίας καὶ εὐζωίας τῶν δούλων. Αὐτὸς δὲν ἀνεμυγνύετο ἀπ' εὐθείας εἰς τὰ τοιαῦτα. Καὶ μολονότι δὲν ἐπίστευεν ὅτι δύναται τις ν' ἀγιάσῃ μετὰ ξένα κόλλυθα, συνείθιζεν ὅμως νὰ λέγῃ ὅτι αἱ χριστιανικαὶ ἀρεταὶ τῆς γυναικὸς τοῦ ἦταν ἀρκεταὶ καὶ διὰ τοὺς δύο, καὶ ὅτι ἡλιπίζε διὰ τοῦ περισσεύματος αὐτῶν νὰ σώσῃ καὶ τὴν ἰδικὴν τοῦ ψυχὴν.

Μετὰ τὴν πρὸς τὸν ἔμπορον συνδιάλεξιν, βάρος τι ἐκάθητο ἐπὶ τῆς καρδίας τοῦ. Ὁφείλε νὰ διακοινώσῃ τοὺς σκοποὺς τοῦ εἰς τὴν σύζυγον, καὶ προέβλεπεν ἀντιπολίτευσιν καὶ σφοδρὰν ἀντίστασιν.

Ἡ δὲ κυρία Σελδὴ ἀγνοοῦσα ὁλοτελῶς τὴν ἀμνηχανίαν τοῦ συζύγου τῆς ἀπ' ἐτέρου δὲ γινώσκουσα αὐτὸν ἀγαθὸν κατὰ δάθος, ἐδείξεν εἰλικρινῆς δυσπιστίαν εἰς τοὺς φόβους τῆς Ἑλίξας, καὶ οὐδ' ἐνησχολήθη πλέον εἰς τὸ ἀντικείμενον τοῦτο· ἡτοιμάζετο ν' ἀπέλθῃ εἰς ἐπίσκεψιν ἐσπερινήν· ὅλα τὰλλα ἀπέπτησαν ἐκ τῆς διανοίας τῆς.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Β'.

ΜΗΤΗΡ

Ὅσοι περιηγήθησαν κατὰ τὴν Μεσημβρίαν παρετήρησαν βεβαίως τὴν ἀδρότητα, τὴν ἡδύφωνον λαλιάν, τοὺς χαριεστάτους τρόπους ἅτινα εἰσὶν ἰδιαίτερον χάρισμα καὶ γνώρισμα τινῶν ἡμιλεύκων γυναικῶν καὶ πολλάκις συνοδεύουσι κάλλος ἄμαχον ἀληθῶς. Ἡ εἰκὼν τῆς Ἑλίξας, ὅποιαν διεγράψαμεν αὐτὴν, δὲν εἶν' ἐπινόημα φαντασίας, ἀλλ' εἰκὼν ἀληθῆς τῆς ὁποίας τὸ πρότυπον εἶδομεν ἡμεῖς εἰς Κεντυκίαν. Ζῶσα ὑπὸ τὴν προστατίδα φιλίαν τῆς δεσποίνης αὐτῆς καὶ περιφρουρουμένη ὑπ' αὐτῆς ἡ Ἑλίξα ἐφθάσε τὴν νεανικὴν ἡλικίαν χωρὶς νὰ περιπέσῃ εἰς τὰς παγίδας ἐκείνας αἵτινες καθιστῶσι τὸ κάλλος τό-

σον ολέθριον θῶρον εἰς τὸν δοῦλον τὸν ἔχοντα αὐτόν. Ἐνυμφεύθη μειράκιον δοῦλον καὶ ἄξιον, ζῶν εἰς γειτονικὸν τι κτήμα, τὸ ὄνομα Γεώργιον Ἄρριν.

Τὸν νέον τοῦτον ὁ κύριος τοῦ Ἄρρις παρεχώρησεν ἐπὶ μισθῷ εἰς τεχνουργεῖον κανναδίωνων σάκκων. Ἐκεῖ δὲ τοσοῦτον ἠὲδοκίμησεν διὰ τῆς δεξιότητος καὶ εὐμαθείας του, ὥστε προήχθη εἰς τὴν ἀνωτάτην τοῦ καταστήματος θέσιν. Ἐπενόησεν αὐτὸς μηχανὴν νέαν πρὸς καθαρισμὸν τῆς κανάδεως. Ἄν δ' ἀποδλέψωμεν εἰς τὴν ἀνατροπὴν καὶ τὴν κοινωνικὴν θέσιν τοῦ ἐφευρέτου, δυνάμεθα νὰ εἰπώμεν χωρὶς ὑπερβολῆς ὅτι κατὰ τὴν μηχανικὴν εὐφυΐαν ὑπῆρξεν ἐφάμιλλος τοῦ Οὐνβείου τοῦ ἐφευρόντος τὴν διὰ τὰ βαμβάκια μηχανήν.

Ὁ Γεώργιος εἶχε τρότους ἐρασμίους· δι' αὐτὸ καὶ διὰ τὰ λοιπὰ του προτερήματα ἠγαπήθη παρὰ πάντων εἰς τὸ τεχνουργεῖον. Μολαταῦτα ἐπειδὴ ὁ δοῦλος αὐτὸς κατὰ τὸν νόμον δὲν ἦτο ἄνθρωπος ἀλλὰ πρᾶγμα, ὅλα ἐκεῖνα τὰ προτερήματα ἦσαν ἔρμαιον τοῦ δεσπότη τοῦ αὐτοῦ, ἀνθρώπου χυδαίου καὶ πολλὰ περιωρισμένου νοός. Ἡ φήμῃ τῆς νέας ἀνακαλύψεως ἐφθασε μέχρις αὐτοῦ, καὶ ἔτρεξεν ἀμέσως εἰς τὸ ἐργαστήριον νὰ ἰδῇ τὴν ἐφεύρεσιν τοῦ λογικοῦ αὐτοῦ πράγματος. Ὁ διευθυντὴς τὸν ὑπεδέχθη μετ' ἐνθουσιασμοῦ καὶ τὸν συνεχάρη ὅτι κέκτηται τοιοῦτον πολῦτιμον δοῦλον.

Ὁ δὲ Γεώργιος τὸν περιήγησεν εἰς τὸ τεχνουργεῖον, τὸν ἔδειξε τὴν μηχανήν, ἣν ἐφευρε καὶ φρονητικισθεὶς ὁπωσοῦν ὑπὸ τῶν ἐπαίνων, ὡμίλησε τόσον καλὰ, τόσον μέγας καὶ ὠραίως ἐδείχθη, ὥστε ὁ κύριός του ἤρchiσε νὰ αἰσθάνεται τὸ ἀλγεινὸν αἶσθημα τῆς ὑπεροχῆς ἐκείνου. Τί θέλει ὁ δοῦλος αὐτὸς νὰ περιέρχεται ἐλευθέρως τὴν χώραν, νὰ ἐφευρίσκη μηχανὰς καὶ νὰ ἐγείρῃ τὴν κεφαλὴν ἐγέρωχον μεταξὺ τῶν ἐλευθέρων; πρέπει νὰ γείνη διόρθωσις· ἄς τὸν ἀποσπάσωμεν ἀπὸ τὸ τεχνουργεῖον ἄς τὸν δάλωμεν πάλιν νὰ σκάπτῃ καὶ νὰ σκαλίζῃ τὴν γῆν· καὶ τότε βλέπομεν ἂν θὰ ἦναι οὕτως ὑπερήφανος. Ὁ διευθυντὴς λοιπὸν τοῦ τεχνουργείου καὶ οἱ ἐργάται ὅλοι μεγάλως ἐξεπλάγησαν ὅτε ἤκουσαν τὸν ἄνθρωπον αὐτὸν ζητοῦντα τοὺς μισθοὺς τοῦ Γεωργίου καὶ τὸν Γεώργιον ὁμοῦ, τὸν ὅποιον ἤθελεν, ἔλεγε, νὰ παρῇ αὐθιγὰ. Ἀλλὰ κύριε Ἄρρι, ἔλεγεν ὁ διευθυντὴς, ἡ ἀπόφασίς σας δὲν εἶναι ὀλίγον αἰφνίδιος, μοὶ φαίνεται;

— Ἀδιάφορον ἰδιὸς μου ἄνθρωπος δὲν εἶναι;

— Ἐμποροῦμε εὐχαρίστως καὶ ἀνώτερον νὰ δώσωμεν μισθόν.

— Δὲν πρόκειται περὶ αὐτοῦ· δὲν ἔχω ἀνάγκην νὰ ἐκμισθόνω τοὺς δούλους μου.

— Ἀλλὰ, κύριε Ἄρρι, ὁ Γεώργιος δεικνύει μεγάλην ἐπίδοσιν εἰς τὰ ἔργα.

— Τὸ πιστεύω, καὶ στοιχηματίζω ὅτι ποτὲ εἰς τὴν ἰδικὴν μου ὑπηρεσίαν δὲν ἔδειξε τόσῃν ἐπίδοσιν.

— Ἐνθυμηθῆτε τοῦλάχιστον, παρετήρησεν ἀπερισκέπτως εἰς τῶν ἐργατῶν, ἐνθυμηθῆτε τὴν μηχανήν τὴν ὁποίαν ἐπενόησε.....

— Μαχανὴν πρὸς ἀποφυγὴν τοῦ κόπου! ὀρίσται τοῦτο δὲν ἐπενόησε; τοιαύτην ἐφεύρεσιν μόνον μαθὺν ἡ δύνατο νὰ τὴν κάμῃ. Καὶ μήπως αὐτοὶ οἱ ἰδιοὶ δὲν εἶναι μηχαναί; θὰ τὸν ἐπάρω ἀπόφασιν!

Ὁ Γεώργιος ἔμεινεν ὡς ἐμβρόντητος ἀκούων τὴν καταδίκην του ἀπαγγελλομένην ὑπ' ἀρχῆς τὴν ὁποίαν ἐγίνωσκεν ἀνέκκλητον, ἀδισώπητον. Συνεσταύρωσε τοὺς βραχίονας, ἐδάγκασε τὰ χεῖλη, ἀλλ' ἡ ὀργὴ ἔκανεν εἰς τὰ στήθη του ὡς λάδα ἡφαιστείου κρητήρος, διαδιδόμενη εἰς ὅλας τὰς φλέδας καὶ πυρπολοῦσα αὐτόν· ἤσθμαινε πυκνὰ, καὶ οἱ δύο μεγάλοι μέλανες ὀφθαλμοὶ του ἔλαμπον ὡς ἄνθρακες ἀναμμένοι. Καὶ ἤθελε βεβαίως προβῇ εἰς ἀπονενονημένην τινὰ πράξιν, ἂν ὁ ἀξιόλογος διευθυντὴς δὲν τοῦ ἔλεγε ταπεινῇ τῇ φωνῇ ἀψάμενος τῆς χειρὸς του.

— Ὑποχώρησον, Γεώργιε, πῆγαινε τώρα μαζή του, καὶ ἀκολουθῶς κάμνομεν τρόπον νὰ ἐπανέλθῃς πάλιν.

Ὁ τύραννος παρετήρησε τὸν ψιθυρισμὸν καὶ ὑπώπτευσεν τὴν ἐννοίαν αὐτοῦ ἂν καὶ δὲν ἤκουσε τοὺς λόγους ὅθεν ἔκαμε σταθερωτέραν ἔτι ἀπόφασιν νὰ διατηρήσῃ ἀπαραιμείωτον ὅλον τὸ ἐπὶ τοῦ θύματος αὐτοῦ κράτος.

Εἰς τὸ πρὸς ἔχες

Ὁ Γεώργιος μὲ μελανά χρώματα ἀφηγεῖται εἰς τὴν θελκτικὴν ἑλπίσαν τοῦ τὴν μαρτυρικὴν ζωὴν του πλησίον τοῦ κυρίου του.

Διαβάσετε καὶ διαδίδετε

Τὸ Δεκαπενθήμερον Περιοδικὸν
«NEA ZΩΗ»